తెలుగు, తమిళ పాఠకులకు అరుదైన అవకాశం

ఈ క్రింది పుస్తకాల ధరలో 25 శాతం తగ్గింపు

పుస్తకాల ఖరీదు పంపి లాభం పొందండి.
తపాలా ఖర్చులు అదనం.

తెలుగు

శ్రీ వివేకానంద సంపూర్ణ గ్రంథావళి

(10 సంపుటాలు)

ప్రతి సంపుటంలోను పుటలు 500 ల కెక్కువే. ఆంగ్లభాషలోనున్న సంపూర్ణ గ్రంథావళి కిది తేటతెనుగున అనువాదం.

అసలు ఖరీదు	సాదాఅట్టబైండింగు	ర్పూ. 51-50	కాలికో	ర్పూ. 65-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్పూ. 38-63	,,	ర్పూ. 48-75

తమిళం

1. స్వామి వివేకానన్దరిన్ జ్ఞానదీపమ్

(10 సంపుటాలు)

ప్రతి సంపుటంలోను పుటలు 500 ల కెక్కువే. ఆంగ్లభాషలోనున్న సంపూర్ణ గ్రంథావళి కిది సరళ తమిళములోనికి అనువాదం.

అసలు ఖరీదు	సాదాఅట్టబైండింగు	ర్పూ. 50-00	కాలికో	ర్పూ. 65-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్పూ. 37-50		ర్పూ. 48-75

2. స్వామి వివేకానందర్

రచయిత : రా. గణపతి

(పుటలు 895)

స్వామిజీ జీవితచరిత్రం ఇందు విపులంగా పొందుపఱుపబడి ఉన్నది.

అసలు ఖరీదు	కాలికో	ర్పూ. 9-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్పూ. 6-75

పుస్తక విక్రేతలకు $33\frac{1}{3}$ శాతము కమీషను ఈయబడును.

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౭ ౧౯౭౧ - మే : విరోధికృత్తు - వైశాఖము సంచిక ౧౧

విషయసూచిక

ఫోన్ : 71231 పోస్టు బాక్సు : 635

మా మాసపత్రికలు

వేదాంతకేసరి

తత్త్వశాస్త్ర - మత - సంస్కృతివిషయికంగా 1914-వ సంవత్సరంనుండి నడపబడుతుండే ఆంగ్ల మాసపత్రిక

సాలు చందా : ఇండియాలోను, సింహళంలోను 6 రూపాయలు; ఇతర విదేశాలలో 3 డాలర్లు, లేదా 14 షిల్లింగులు.

శ్రీ రామకృష్ణ విజయం

మత - సాంస్కృతికవిషయికంగా 1921-వ సంవత్సరమునుండి ప్రచురింపబడుతున్న తమిళ మాసపత్రిక

సాలు చందా : ఇండియాలో ర్ూ 5 లు, సింహళము ర్ూ 7 లు.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

1944-వ సంవత్సరంనుండి ప్రచురింపబడుతూ విశ్వోపజీవ్యమైన ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానామృతమును వెదజల్లే తెలుగు మాసపత్రిక

సాలు చందా : ఇండియాలో ర్ూ 5 లు, సింహళము ర్ూ 7 లు.

1. చందాదారులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలలో తమ 'చందాదారు సంఖ్య' నుదాహరిస్తూ విలాసాలను స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
2. పత్రిక అందకపోతే మాసాంతానికి మాకు తెలుపాలి.
3. చందాదారులకు మేము ప్రచురించిన గ్రంథాలలో కొన్ని తగ్గింపు ధరలకు అందజేస్తాం. వివరాలకు క్రింది విలాసానికి వ్రాయండి.
4. ప్రముఖ సంస్కృతి కేంద్రాలలో ప్రచారంలో ఉన్న యీ ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన పత్రికలు అడ్వర్టైస్మెంట్లకు చక్కని ప్రాపకాలు. రేట్లకు వ్రాయండి.
5. సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేటప్పుడు రెండేసి ప్రతులు పంపవలసినదని గ్రంథకర్తలకు ప్రకాశకులకు మా ప్రార్థన.
6. ప్రజారంజకములైన మత - తత్త్వశాస్త్ర - సంస్కృతివిషయిక స్వతంత్ర వ్యాసాలను రచయితలు అందజేస్తే సంపాదకులు కన్నుల కద్దుకొని ప్రచురిస్తారు.
7. పత్రిక స్పెసిమెన్కాపీ కోరేవారు 75 పైసల పోస్టేజి పంపాలి.

ఇంకా వివరాలు కావలసినవారు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠం, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

అనే విలాసానికి వ్రాయండి.

మా 'దివ్యవాణి' గ్రంథమాల

నేడే కొనండి! పదే పదే చదవండి !!

దివ్యావతారమూర్తుల విశ్వోపజీవ్యములైన అమృత మధుర సూక్తులు సర్వ సుగ్రహమూ హృదయ సన్నిహితములైన తేట తెలుగున వీనిలో అందజేయబడ్డాయి. ఇందులో ఒక్కొక్కటి నిరుత్సాహులకు ఉత్సాహప్రదం, అశాంతిసంక్షుభితులకు శాంతిదాయకం, సంశయాందోళితులకు సంశయాపనోదకం, జిజ్ఞాసువులకు పరమార్థజ్ఞాన సమర్పకం, అందరికీ శిక్షకం, సంస్కారకం నిర్వృత్యాపాదకం. మువ్వన్నెల మేలి జాకెట్లతో పాకెట్టుసైజులో చక్కని తయారింపు—

శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	0-40	శ్రీ కృష్ణవాణి	0-45
శ్రీ శారదాసూక్తి నవనీతము	0-40	బుద్ధ ఉవాచ	0-40
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	0-40	క్రైస్తు సూక్తిమాల	0-40

మహమ్మదు సూక్తిమంజరి 0-40

దేవీ మాహాత్మ్యము

అనువాదకులు:

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

మార్కండేయ పురాణాంతర్గతమగు దేవీమాహాత్మ్యము భక్తులెల్లరు అవశ్యము పఠింపదగిన దివ్యగ్రంధము. పాఠకుల సౌకర్యార్థము శ్లోకములు పెద్దఅక్షరములతో ముద్రింపబడియున్నవి. ప్రతి శ్లోకమునకు తేటతెల్లమగు తాత్పర్యము గలదు.

పారాయణము చేయగోరు భక్తుల యుపయోగార్థము గ్రంథాదియందు చండికా ధ్యానము, అర్గలాస్తోత్రము, కీలకస్తోత్రము, దేవీకవచమును, గ్రంథాంతమున అపరాధ క్షమాపణస్తోత్రమును, దేవీసూక్తమును పొందుపఱచియున్నాము.

ఈ గ్రంథమును శ్రద్ధాభక్తులతో పారాయణముచేయు భక్తులకు శ్రీదేవీకృపాకటాక్ష వీక్షణప్రసారము తప్పక కలుగును.

170+24 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము వెల: రూ. 2-50

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హాక్స్లి) అను పొగడ్తగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేటతెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

'అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.' (సన్డే స్టాన్డర్డు: తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.' (భారతి. 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు వెల: రూ. 7-50

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్ర జిజ్ఞాసకలవారికి ఇందలి పాదటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

232 పుటలు మూడవ కూర్పు వెల: 2-50

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

'అఖిలవిభు శరణొందుమ, యా క్షణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౮ } ౧౯౮౧ - మే - వైశాఖము { సంచిక ౧౧

శ్రీః

వివేకచూడామణి

మూలము : శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత : అన్నమాచార్య

బీజం సంసృతిభూమిజస్య తు తమో, దేహాత్మధీ రఙ్కురో,
రాగః పల్లవ, మమ్బు కర్మ తు, వపు స్స్కన్ధో, ఽసవ శ్శాఖికాః,
అగ్రా ణీన్ద్రియసంహతిశ్చ, విషయాః పుష్పాణి, దుఃఖం ఫలం
నానాకర్మసముద్భవం బహువిధం, భో క్త్రాత్ర జీవః ఖగః. 145

అజ్ఞానము విత్తనము, అందుండిపుట్టిన చెట్టు సంసారము, దీనికి—దేహాదులందు గల్గు ఆత్మబుద్ధియే మొలక, నిషిద్ధములపై గలుగు వలపే చిగురు, సుకృతదుష్కృతరాశియే నీరు, శరీరమే బోదె, ప్రాణములే కొమ్మలు, జ్ఞానేంద్రియకర్మేంద్రియములే కొమ్మలకొసలు, ఇంద్రియవిషయములే పుష్పములు, నానాకర్మలవలన గలుగు బహువిధదుఃఖమే ఫలము, ఆ ఫలమును దిను పులుగే జీవుడు. ౧౪౫

అజ్ఞానమూలో ఽయ మనాత్మబన్ధో నైసర్గికో ఽనాది రనన్త ఈరితః
జన్మాప్యయవ్యాధిజరాదిదుఃఖప్రవాహతాపం జనయ త్యముష్య. 146

ఈ దేహాదిబంధమునకు మూలము అజ్ఞానము. ఈ బంధమును నైసర్గిక మనియు అనాది యనియు అనంత మనియు అందురు. జీవునకు జననమరణవ్యాధివార్ధక్యాదిదుఃఖపరంపరను గలిగించున దీ బంధమే. ౧౪౬

నాస్త్రై ర్న శస్త్రై రనిలేన వహ్నినా భేత్తుం న శక్యో న చ కర్మకోటిభిః
వివేకవిజ్ఞానమహాసినా వినా ధాతుఃప్రసాదేన సితేన మఞ్జునా. 147

ఈ బంధమును త్రెంచుటకు అస్త్రములును శస్త్రములును గాలియు నిప్పును సమర్థములు కావు. కోట్లకొలది కర్మల అనుష్ఠించినను ఈ బంధము తెగదు. దీనిని త్రెంప గల మహాఖడ్గము, ఆత్మాపరోక్షసాక్షాత్కారమే. అది ఈశ్వరానుగ్రహముచే పదునెక్కిన ఖడ్గము.

శ్రుతిప్రమాణైకమతేః స్వధర్మనిష్ఠాతయై వాత్మవిశుద్ధి రస్య,
విశుద్ధబుద్ధేః పరమాత్మవేదనం, తే నైవ సంసారసమూలనాశః. 148

వేదము పరమప్రమాణ మనెడి దృఢాధ్యవసాయముగలవానికి స్వధర్మనిష్ఠచేతనే అంతరంగశుద్ధి చేకుఱును. విశుద్ధబుద్ధికి ఆత్మసాక్షాత్కారము కల్గును. ఆత్మసాక్షాత్కారముచే సంసారము సమూలముగ నశించును. ౧౪౮

కోశై రన్నమయాద్యైః పఞ్చభి రాత్మా న సంవృతో భాతి
నిజశక్తిసముత్పన్నై శ్శైవలపటలై రి వామ్బు వాపీస్థమ్. 149

డిగ్గియలోని నీరు, ఆ నీటినుండియే యుత్పత్తిల్లిన నాచుతీగలమఱుగున కానరాకుండును. అట్లే పరమాత్మయు తనమాయాశక్తిచేతనే గల్గిన అన్నమయాదికోశము లైదింటి మఱుగున కానరాకుండును. ౧౪౯

తచ్ఛైవాలాపనయే సమ్యక్సలిలం ప్రతీయతే శుద్ధమ్
తృష్ణాసన్తాపహరం సద్యస్సౌఖ్యప్రదం పరం పుంసామ్. 150

ఆ నాచును చక్కగా తొలగించినచో, శుద్ధమును ప్రాణులకు దప్పి బెట్టను దీర్చునదియు వెంటనే పరమసౌఖ్యమును గూర్చునదియు నగు నీరు కానిపించును. ౧౫౦

పఞ్చానా మపికోశానా మపవాదే విభా త్యయం శుద్ధః
నిత్యానన్దైకరసః ప్రత్యగ్రూపః పర స్స్వయంజ్యోతిః. 151

కోశములలో ఒక్కొక్కదానిని 'ఇది ఆత్మ కాదు, ఇది ఆత్మ కాదు' అనుచు నైదింటిని త్రోసివేసినపిమ్మట స్వయంప్రకాశమును విశుద్ధమును నిత్యానందైకరసమును ప్రత్యగ్రూపమునగు పరమాత్మ ప్రత్యక్ష మగును. ౧౫౧

ఆత్మానాత్మవివేకః కర్తవ్యో బన్ధముక్తయే విదుషా
తే నై వానన్దీభవతి స్వం విజ్ఞాయ సచ్చిదానన్దమ్. 152

బంధవిముక్తికై ప్రాజ్ఞునకు ఆత్మానాత్మవివేకము కర్తవ్యము. ఆత్మానాత్మవివేకముచేతనే సచ్చిదానందమగు స్వస్వరూపమును దెలిసికొని యాత డానంద మొందుచున్నాడు.

ముఞ్జా దిషీకా మివ దృశ్యవర్గా త్ప్రత్యఞ్చ మాత్మాన మసఙ్గ మక్రియమ్
విచిత్య తత్ర ప్రవిలాప్య సర్వం తదాత్మనా తిష్ఠతి య స్స ముక్తః. 153

మంజగడ్డిపోచ పైపొరలమఱుగునుండి పుల్లను జాగరూకతతో వేఱుపఱచినట్లు, అసంగమును నిష్క్రియము నగు ప్రత్యగాత్మను దృశ్యవర్గమునుండి సాధనలచే వేఱుపఱచి, (పామనెడి తెలివిలో త్రా డనెడి భ్రాంతి లయించినట్లుగా మిథ్యయైన) సమస్తమును సాక్షాత్కృతాత్మలో లయింపజేసి, ఆత్మతో ఐక్యానుభూతి గన్నవాడు ముక్తుడు. ౧౫౩

దేహో ఽయ మన్నభవనో ఽన్నమయ స్తు కోశ
శ్చాన్నేన జీవతి వినశ్యతి తద్విహీనః
త్వక్చర్మమాంసరుధిరాస్థిపురీషరాశి
ర్నాయం స్వయం భవితు మర్హతి నిత్యశుద్ధః. 154

త్వక్కు, చర్మము, మాంసము, నెత్తురు, ఎముకలు, మలము—అనువానిరాశియగు ఈ దేహము అన్నమువలన పుట్టుచున్నది, అన్నముచేతనే ఎదుగుచున్నది, అన్నముచేతనే జీవించుచున్నది, అన్నము లేనిచో నశించుచున్నది. పరతంత్రము అనిత్యము అశుద్ధము నగు దేహమునకు స్వతంత్రము నిత్యము శుద్ధమునగు ఆత్మ యనిపించుకొను నర్హత లేదు. ౧౫౪

పూర్వం జనే రధిమృతే రపి నాయ మస్తి
జాతక్షణః క్షణగుణో ఽనియతస్వభావః
నైకో జడ శ్చ ఘటవ త్పరిదృశ్యమాన
స్స్వాత్మా కథం భవతి భావవికారవేత్తా. 155

జడమును దృశ్యము నగు ఈ దేహము పుట్టుకకు ముందు లేదు, చావునకు పిదప లేదు, క్షణక్షణమునకు వృద్ధిక్షయములకు మార్పులకు లోనగుచుండును. దీనికి స్వభావనియతి లేదు. ఇట్టి యిది సత్తును చిత్తును నిర్వికారమును సదా ఏకరూపమునగు ఆత్మ ఎట్లు కాగలదు!

పాణిపాదాదిమా న్దేహో నాత్మా వ్యఙ్గే ఽపి జీవనాత్
తత్తచ్ఛక్తే రనాశా చ్చ న నియమ్యో నియామకః. 156

అవయవములు కొన్ని లోపించినను, వానిశక్తి లోపింపదు, బ్రతుకు సాగుచునే యుండును. సావయవత దేహమునకే కాని ఆత్మకు లేదు. ఆత్మ నిరవయవము. దేహము నియమ్యము, ఆత్మ నియామకము. కావున దేహ మెట్లు ఆత్మ కాగలదు ? ౧౫౬

దేహ తద్ధర్మ తత్కర్మ తదవస్థాది సాక్షిణః
సత ఏవ స్వతస్సిద్ధం తద్వైలక్షణ్య మాత్మనః. 157

దేహమునకును దేహధర్మములకును దేహకర్మములకును దేహావస్థలకును సాక్షిగ నుండునది, సదా ఉండునది, ఆత్మ. కావున దేహమునకంటె ఆత్మ విలక్షణమైన దనుట తనంతట సిద్ధించుచున్నది. ౧౫౭

శల్యరాశి ర్మాంసలిప్తో మలపూర్ణో ఒతికశ్మలః
కథం భవే దయం వేత్తా స్వయ మేత ద్విలక్షణః. 158

మలపూర్ణమును అతికశ్మలమునగు ఈ దేహము ఎముకల ప్రోగు. ఆ ప్రోగునకు పూతగా మాంస మున్నది. ఇట్టి దేహమునకంటె విలక్షణమైనది జ్ఞాతయగు ఆత్మ. దేహ మాత్మ ఎటగును? ౧౫౮

త్వఙ్మాంసమేదో ఒస్థిపురీషరాశా వహంమతిం మూఢజనః కరోతి
విలక్షణం వేత్తి విచారశీలో నిజస్వరూపం పరమార్థభూతమ్. 159

చర్మము మాంసము మెదడు ఎముకలు మలము అనువానిరాశియగు దేహము తానని మూఢుడు తలంచును. వివేకి యన్ననో స్వస్వరూపము దేహమునకంటె విలక్షణమైన దనియు పరమార్థమైన దనియు నెఱుగును. ౧౫౯

దేహో ఒహ మి త్యేవ జడస్య బుద్ధి ర్దేహే చ జీవే విదుష స్త్వహంధీః
వివేకవిజ్ఞానవతో మహాత్మనో బ్రహ్మాహమిత్యేవ మతి స్సదాత్మని. 160

జడుడు దేహమే తా ననుకొనును. గ్రంథపండితుడు "ఈ దేహమును నేనే, ఇందలి జీవుడును నేనే" అనుకొనును. వివేకవిజ్ఞానవంతుడగు మహాత్ముడన్ననో "ఉన్నది బ్రహ్మ మొక్కడే, బ్రహ్మమనే నేను" అనుటను సాక్షాత్కరించుకొనును. ౧౬౦

పరమహంస ప్రబోధవాణి

శ్రీరామకృష్ణుడు :—భగవంతుడును అతని విభూతియు : — ఈ జగత్తు భగవంతుని లీలావిభూతి. జనులు ఈశ్వరునివిభూతిని గని తక్కిన యన్నింటిని విస్మరింతురు. ఈజగ మెవని విభూతియో ఆదేవుని వా రాశ్రయింపరే! సదా వారు కోరునది కామినీకాంచనానుభవమే. కాని ఆయనుభవములో ఎంతో దుఃఖమును మనోవ్యథయు నున్నవి. మన విశాలాక్షీనదిలో సుడిగుండ మున్నది కదా. దానివంటిది యీ లోకము. పడవ ఆ సుడిలో చిక్కుకొనెనేని, దానిని గట్టెక్కించు ఆసపాటిక నుండదు. ఈ లోకమునకు ముండ్లపొదయు ఉపమానమే. ఒక ముండ్లగుబురునుండి నీవు తప్పించుకొనగలందులకు ముందే మఱొక ముండ్లగుబురులో చిక్కుకొనుచుందువు, చొచ్చుటకేగాని వెలువడుటకు దారి లేని గొందిలో బడితివేని విముక్తి చాల దుష్కరమే. ఐహికపరతలో పడిన మానవుడు షులమలమాడిపోయిన ట్లగును.

ఒకభక్తుడు :—మహాశయా, ఇక నేది దారి?

శ్రీరామకృష్ణుడు :—దైవప్రార్థనయు సజ్జన సాంగత్యమునే దారి. వైద్యునిసాయము లేక నీవు వ్యాధిని తొలగించుకోజాలవు — అయినను సాధుగోష్ఠిలో నొక్క దిన మున్నంతమాత్ర మున చాలదు. సాధుగోష్ఠిని నీవు సదా సమాశ్రయించుచుండవలెను. ఏల యన భవ వ్యాధి దీర్ఘవ్యాధిగ పరిణమించినది. అదియును గాక వైద్యులతో గూడియుండకున్న నీవు నాడిని చక్కగా గ్రహింప జాలవు. వారితోగూడియే ప్రవర్తిలుచుండు వేని శ్లేష్మనాడిని పిత్తనాడిని వేర్వేఱుగా గుర్తింప గల్గియుందువు.

ఒకభక్తుడు : — సాధు సాంగత్యము వలన గలుగు మేలి మేమి?

శ్రీరామకృష్ణుడు :—సాధుసాంగత్యమువలన భగవత్తృష్ణ గలుగును, భగవత్ప్రీతి గలుగును. తహతహపాటు లేనిదే ఆధ్యాత్మికజీవి తమున ఏ సిద్ధియు గలుగదు. సాధుగోష్ఠిలో సతతము మెలగుచున్న యెడల, దేవునకై ఒక యుబలాట మేర్పడును. కుటుంబమున నొకడు వ్యాధిగ్రస్తుడై మంచముపట్టియున్నప్పటి ఆ కుటుంబికుని మనఃపరిస్థితిని బోలినది యీ తహ తహపాటు. రోగి కా రోగ మెట్లు నయమగునా అను చింతచే ఆ కుటుంబికుని మనస్సు సదా కొందలపడుచుండును కదా. నౌకరిని పోగొట్టు కొన్న యొకడు మరల దానిని పడయుటకై ఒక కార్యాలయమునుండి మఱొక కార్యాలయ మునకు త్రిప్పట చెందుచు తహతహపడును కదా. ఈనాడు 'ఖాళీ' లేదని చెప్పిన కార్యా లయమునకే రేపు మరల పోయి ''ఈదిన మేమేని ఖాళీ యున్నదా'' అని యడుగును కదా. దేవునకై కూడ ఇట్లే తహతహపడ వలయును.

మఱొక దారియు కలదు — ఆస్థతో భగవం తుని ప్రార్థించుట దేవుడు మన కెంతయు సొంతము. ఆయనను మన మిట్లు కోరవల యును — ''దేవా, నీ స్వరూపమేమి? నాకు అగపడుమా. నీవు నిన్ను నాకు తప్పక చూపుకో వలయును. చూపుకొన వేని—నీవు నన్ను సృజించినది వే టెందులకు?'' శిక్కు భక్తు లొకసారి నాతో ''దేవుడు దయాపూర్ణుడు'' అనిరి. నే నంటిని : ''దేవుని దయావంతు డని మన మేల పేర్కొనవలెను? మనలను సృజిం చిన వాయనయే. ఆయనకు మనయందు దయ యున్నచో—అం దాశ్చర్యపడుట కేమున్నది? తల్లిదండ్రులు బిడ్డలను పోషింతురు. శిశుపోషణ మును దయా కార్యమందురా? అది వారికి విధా యకము.'' కావున మనకు వలసినవాని నిమ్మని దేవుని నిక్కచ్చి చేయవలెను. మనకు తండ్రియు తల్లియు ఆయనయే. కా దందువా? ''ఆస్తిలో నాభాగ మిచ్చివేయుడు, ఇచ్చువఱకు నేను నిరా హారవ్రతమును పాటింతు''నని కుమారుడు నిర్బం ధించునేని, శాసనవిహితకాలమునకంటె మూ డేండ్లు ముందే తల్లిదండ్రు లాస్తిలోని యతని భాగము నిచ్చివేయుదురు. మఱొక శిశువు అమ్మతో ''అమ్మా, నాకు రెండు పైసలిమ్మ, మోకరిల్లి నిన్ను యాచించుచున్నా'' నను నేని, అతని అక్కఱను గుర్తించి, జాగు నోర్వనిదై అమ్మ వెంటనే రెండుపైసల నా శిశువున కిచ్చును.

సత్సాంగత్యమువలన మఱొక లాభము కూడ కలదు. ఏదనగా, తథ్యామిథ్యావివేక కము. దేవు డొక్కడే సత్యము నిత్యము; జగత్తు అసత్యము అనిత్యము. తనమనస్సు అసత్యము వంకకు వ్యభిచరించుచున్నట్లు తెలియవచ్చి నంతనే మానవుడు వివేకమును పనివఱచుకో వలెను. ఏనుగు పొరుగింటివాని తోటలోని

అరటిచెట్టుమీదికి తొండము చాపగానే మావంతుడు దానిని బరికోలతో పొడుచును.

పొరుగు వా డొక డడిగిన ప్రశ్న:—మానవునిలో పాపప్రవణత లుండ నేల?

శ్రీరామకృష్ణుడు :- దేవుని సృష్టిలో అన్ని విధాలును ఉన్నవి. మంచివారిని సృజించినట్లే దేవుడు చెడ్డవారినికూడ సృజించినాడు. మనలో సత్ప్రవణతలను గలిగించువాడు దేవుడే, దుష్ప్రవణతలను గలిగించువాడును దేవుడే.

పొరుగువాడు మ ఱొక డడిగిన ప్రశ్న :- అట్లగు నేని మన పాపాలకు బాధ్యులము మనము కాము కదా.

శ్రీరామకృష్ణుడు :- పాపము పాపమును బుట్టించును. అది దేవు నేర్పాటు. పచ్చిమిరపకాయను నమిలితిమేని నీనాలుక మండకుండునా? ఎలప్రాయమున నుండగా మథురానాథవిశ్వాసు జీవితము చాల ఉద్వేగముతో గడచినది. మరణించుటకు పూర్వ మత డన్ని వ్యాధులతో బాధపడుట కదే కారణము.

వయసున నుండగా మానవున కిది తెలియదు. కాళిగుడివంటగదిప్రొయ్యిలో లావు కట్టెలు మండు చుండగా నేను చూచియున్నాను. మొదట పచ్చికట్టెలు బాగుగానే మండును. వానిలో చెమ్మ ఉన్నట్లే కాన రాదు, కాని బాగుగా కాలినతర్వాత చెమ్మయంతయు ఒక కొనవంకకు చేరును. ఆ కొననుండి అజొచ్చిన నీటిచే ప్రొయ్యిలోని నిప్పు ఆఱిపోవును.

కావున మానవుడు కామక్రోధలోభముల పట్ల జాగరూకుడై యుండ వలయును. ఉదాహరణముగా హనుమంతుని చరిత్రమునే పరికింతము. క్రోధావేశముతో నతడు లంకను తగులబెట్టినాడు. తర్వాత చాలసేపటికి అశోకవనమున సీత యున్నది కదా అను జ్ఞప్తి అతనికి కలిగినది. ఆమె కాలిపోయె నేమో అని అతడు గడగడలాడిపోయెను.

గోవిందు భజనసల్పు

కీ. శే. పామర్తి వేంకట రమణరావుగారు

కాల మాసన్నమైనచోఁ గావఁబోదు వ్యాకరణసూత్రములను నీవల్లెవేయు
దీక్ష, మూఢవిద్యార్థి, కర్ణ దెఱచి వేగ భక్తి గోవిందు దీక్షతో భజన సల్పు.

వలదు ధనదాహము, సిరులు కలుగుచుండు మనకు మనపూర్వకర్మసన్మానములను,
దాన తని వొంది మెలఁగు విద్యలను నేర్చి, తనరి, సద్బుద్ధి వెలయు విద్యార్థివర్య.

వెలదిబంగారువఁటిగుబ్బలను నెంచి మోహమునఁ గ్రుళ్లి క్రుళ్లి వ్యామోహపడక
వాని నిరతమ్ము జింతింపు వట్టిమేని మాంసకండరమ్ములక్రొవ్వుమాత్ర మనుచు.

తామరాకున జల మనిత్యంబు; అట్లె శాశ్వతము గాదు జీవితశ్వాసగూడ
రోగపీడితదేహమ్ము రోయ లేక దుఃఖమును గాంత్రు లోకసంతుష్టి లేక.

డబ్బు గడియించినన్నాళ్లు డాసి ప్రేమ భజన గావింత్రు పరివార బాంధవాళి
ధనము నార్జింపలేని వృద్ధైనవాని నెవరు చూతురు, విద్యార్థి, యింట బయట? 5

కాయమున బ్రాణ మున్నంతకాల మరయు సతియు పిల్లలు నీ క్షేమసంపదాళి
దేహమునసుండి హంసయు తేలి పోవ శవము గని వారె భయ మంద్రు సహజముగను. 6

సర్వమును విష్ణుమయముగా జగతి నెఱుఁగు మతఁడు నీయందు నాయందు నన్ని యెడల
మూర్తిగా నెంచి భావింప ముక్తి వఱలు, విష్ణుమయ మాట విద్యార్థి వింటి వోయి. 7

మూఢవిద్యార్థి, భవమున మూనుఁగ కోయి, పడకు సంసారనరకకూపమ్మునందు
విడిచి కామమ్ము క్రోధమ్ము వెలయు లోభ మోహములను దైవతమ్మును పొందు జ్ఞాని. 8

నిత్యభావన సేయుమీ "నెగడు ధనమె మూల మన్ని యనర్థాల కాలవాల"
మనుచు, సుఖము లే దెందున తనయుఁగనియు భయముగాంచును లోకమే భయద మౌను. 9

బాల్యమున నాటపాటల, వయసులోన తరుణులంగూర్చి, వార్ధక్యతరుణమందు
వట్టిసంసారచింతల వాడుచుండు కాని పురుషుండు బ్రహ్మముఁ గణనగొనఁడు. 10

భార్య యెవ్వతె నీకు? నీపట్టి యెవఁడు? వారితో నీకు సంసారబంధ మెట్టి?
దెవరు నీవు? ఎక్కడి వార లీరు? నిజ మెఱుఁగు, విద్యార్థి, నీయంతరంగమందు. 11

సజ్జనుల చెల్మి వైరాగ్యసాధన మగు, దాన నిర్మోహతను గాంచి, తత్త్వ మెఱిఁగి
జ్ఞానపరతత్త్వమునను మోక్షమ్ము గాంచ నేర్తు మూఢవిద్యార్థి గణింపు పలుకు. 12

ఎండ జలములు చెఱువుపే రుండనట్లు యౌవనం బంతరింప నీయందు బరఁగు
నట్టి కామవికారాలు పుట్ట గలవె? అర్థశూన్యుఁ డౌటను లెంక లలరఁ గలరె
సత్య మరసిన భవబంధజాల మేది? 13

క్షణికమువయస్సు, సేవకుల్ క్షణికు లోయి, క్షణిక మగు ద్రవ్యసంపద గర్వ మేల
మాయకలుషిత మీ లోకమహిమ లెల్ల, భక్తి పరమాత్మ భజియించి ముక్తిఁగొనుము. 14

ఆయు వుదయాస్తమయములం దాహుతి గొన కాలదంష్ట్రిలు దెఱచె వ్యాఘ్రమ్ముపోలెఁ
గాని సడలదు నీలోనఁ గానిపించు నాశ యిసుమంత; తిరమయి యాశ్రయించె. 15

శ్రీ శంకర భగవత్పాదుల శేముషీ సందేశాలు

ఒకసగము ప్రపంచమునకు పారమార్థిక సిద్ధాంత మేదియు లేదు, రెండవసగము ప్రపంచమున అన్యోన్యఖండనపరములును కలహాపర్యవసన్నములు నగు మతములు లెక్కకు మిక్కిలిగ ఉన్నవి. వీని యలజడిని జూచి కొందఱు మేధావులు 'ఇట్టిసిద్ధాంతాలలో దేనిలోమాత్రము ఆసక్తి యుండి ఏమిలాభము' అని ప్రశ్నించుచున్నారు. సంఘదురాచారాలను నిమ్నప్రజలపీడనమును మతాచారాలపేర చెల్లించుకొనుక్రూరత ప్రపంచములో ఉన్న దనుటకంటె శోచనీయాంశము వేఱేది యుండును? ఈ లోపములు ఈ దోషములు శ్రీ శంకరుడు బోధించిన అద్వైతమతమున లేవు. నిరతిశయతత్త్వజ్ఞుడని, తార్కికుడని, సహనశీలుడని, ఉద్వేగములకు లోనుగాక జ్ఞాతవ్యాంశములను ప్రతిపాదించువాడని సత్యము నభిమానించునట్లును, యుక్తిని సమాదరించునట్లును, జీవితలక్ష్యమును సాక్షాత్కరించుకొనునట్లును కఱపువాడని-శ్రీ శంకరుని అభిజ్ఞులు కొనియాడియున్నారు. సూత్రభాష్యమును ఆంగ్లభాషలోనికనువదించిన డాక్టరు తీబోమహాశయుడు ఉపోద్ఘాతములో శ్రీశంకరభాష్యము అన్యభాష్యములకంటె ఎక్కువ సమరసపరమనియు బ్రహ్మసూత్రముల కెక్కువ అనుగుణమనియు ప్రస్తుతించియున్నాడు. డాసన్ – మాక్సుముల్లరు డానియల్ ఇన్గల్సు మున్నగు పాశ్చాత్యవిద్వాంసులు శ్రీశంకరుని భాష్యవిధానమును అందలి గద్యశ్రావ్యతను కొనియాడియున్నారు. (i) పూర్వపక్షమును దెల్పుట (ii) అదెందులకు పొసగదో వివరించుట (iii) సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించుట అను క్రమమును పాటించిన శ్రీశంకరుడు పూర్వపక్షమును తెల్పుచున్నంతసేపు 'ఆమతమువారైనను అంత చక్కగ జెప్పజాల'రని పఠితలకుతోచును.

సంసారదావాగ్నిపరివృతమగు నజ్ఞానగహనమునుండి జీవులను సముద్ధరించుటకై పరమశివుడే శంకరాచార్యుడుగ నవతరించె ననుట సంప్రదాయము. ఆకాలము పెక్కురీతుల మన కాలమునే పోలియుండెను. మీమాంసకులు మానవుని జీవితమున ప్రతిక్షణమును క్రతుకలాపములతో నింపివైచుచుండిరి. దేహమును నానాబాధల కగ్గమొనర్చినచో పరమార్థము నెఱుగనగునని ఒకకొంద ఱటువెడదారిని పట్టుచుండిరి. అట్టి వాతావరణమున శ్రీ శంకరాచార్యు డవతరించి ఉపనిషత్తులను భగవద్గీతలను బ్రహ్మసూత్రములను సమన్వయవిధానమున వ్యాఖ్యానించి ఆత్మైక్యమును ప్రతిపాదించెను.

కేరళదేశమున కాలడిగ్రామమున క్రీ. శ. 788 వ సంవత్సరమున ఆర్యాంబాశివగురువులనెడి నంబూదిరిబ్రాహ్మణదంపతులకు కుమారుడుగ శివు ననుగ్రహమున శ్రీశంకరు డవతరించెను. అచిరకాలమున నతనితండ్రి మరణించెను. శంకరుడు అతిబాల్యముననే ఉపనీతుడై వేదవేదాంగనిష్ణాతు డయ్యెను. వైరాగ్యమాయనలో మూర్తీభవించెను. నదిలో స్నానమాడునప్పుడు మొసలినోట చిక్కుకొనె ననుట వ్యాజముగా ఆపత్సన్న్యాసమునకు తల్లిగారి యనుమతి వడసి శంకరుడు నర్మదాతీరమునకు జని అచట గోవిందభగవత్పాదునకు శిష్యు డయ్యెను. ఆసేతుహిమాచలము పాదచారియై సంచరించి శ్రీశంకరుడు నిజపాదసంపర్కపరిపూతతారూపమున యావద్భారతదేశసమైక్యమును నిరూపించెను. వేదాంతసూత్రములకు శ్రీ శంకరుడు రచించిన భాష్యమును శ్రీ వేదవ్యాసుడు స్వయముగ ఆమోదించె నందురు.

శంకరసారస్వతమును శ్రీరంగక్షేత్ర మందలి వాణీవిలాసముద్రణాలయమువారు ఇరువదిసంపుటములలో ప్రకటించి యున్నారు. వానిని నాల్గుశీర్షికల క్రింద విభాగింపవచ్చు: (అ) భాష్యములు (1) బ్రహ్మసూత్రములమీద (2) ద్వాదశోపనిషత్తులమీద (3) భగవద్గీతల మీద (4) శ్రీవిష్ణుసహస్రనామములమీద సనత్సుజాతీయముపై మొ॥ (ఆ) అద్వైత సిద్ధాంతప్రతిపాదకములగుస్వతంత్రగ్రంథములు (ఇ) ఒక్కశ్లోకములో, పదిశ్లోకాలలో, నూఱు శ్లోకాలలో–ఈరీతి అద్వైతమును ప్రపంచించు గ్రంథములు (ఈ) శక్తి-విష్ణు-సుబ్రహ్మణ్య ప్రముఖులపైని అతిమధురములగు స్తోత్రములు. శ్రీ శంకరుని శైలి విశ్వజనహృదయాకర్షక మైనది.

వేదములో పూర్వభాగము కర్మకాండ మనియు ఉత్తరభాగము జ్ఞానకాండమనియు ప్రసిద్ధములు కదా. కర్మము జ్ఞానము అను రెంటిలో కర్మము చిత్తశుద్ధిసాధకము. జ్ఞాన సిద్ధియే మోక్షము. కాబట్టి ముముక్షువునకు కర్మకాండమునకంటె జ్ఞానకాండమే ఎక్కువ విలువగలది. ముక్తిశిఖరసమారోహణమునకు అర్హతను కలిగించుటచేతనే కర్మమును భక్తియు సార్థకము లనుట శ్రీశంకరుని చిత్తము 'ఉపక్రమము, ఉపసంహారము, అభ్యాసము అపూర్వత అర్థవాదము ఉపపత్తి'– అనెడి ఆఱులింగముల ననుసరించియే శ్రీశంకరుడు ఉపనిషన్మహావాక్యాలకు తాత్పర్యనిర్ణయము చేయును. పరమార్థమునకు పరమ ప్రమాణము స్వానుభూతియే కాబట్టి అందుల కవిరుద్ధముగ నున్నంతవఱకును తర్కమును ఆదరార్హమే.

శ్రీ శంకరుని సిద్ధాంతము :- బ్రహ్మ మొక్కటే, అద్వితీయము, నిర్వికారము, కూటస్థనిత్యము. సచ్చిదానందములు, బ్రహ్మ స్వరూపలక్షణములు, విశేషములుకావు. బ్రహ్మ మనంతము కావున ఏకమును అద్వితీయమును కాక తప్పదు. జ్ఞేయము కాదు, కావున నిర్వచనీయమును కాదు. ఆగమము అనుభూతి అనుమానము అను మూటిని శ్రీశంకరుడు ప్రమాణీకరించుకొన్నాడు. బ్రహ్మమునకు తటస్థ లక్షణములను దెల్పుటకే శ్రుతులు ప్రయత్నించుచున్నవి. బ్రహ్మము సత్తు అనుటకు అనృతము కాదనియు, చిత్తు అనుటకు జడము కాదనియు, ఆనంద మనుటకు అస్పృష్టచింతా పద మనియు నర్థములుగా గ్రహింపవలయును. సృష్టికి మూలము బ్రహ్మమైనను – బ్రహ్మము సృష్టిగా (వికారము =) మార్పొందలేదు, బ్రహ్మము జగత్తుగా కననగుచున్నది అంతే. ఇందుకు కారణము మాయ, దీనిని వివర్త మందురు. జగత్తు బ్రహ్మము పరమార్థస్వరూపము. ఉభయమునకును సంబంధము సాక్షికమే, కాని పరస్పరము కాదు. కావున జగత్తునకుసంబంధించిన ఎట్టిదోషమును బ్రహ్మము నంటదు: ఈ మాయ ఈ అవిద్య ఈ ద్వైతభ్రాంతి ఎన్న డుద్భవించెనో చెప్ప జాలము. కావున ఇది అనాది, కాని దీనిని తొలగించుకొనుట సాధ్యమైనందుచేత ఇది నిత్యము కాదు. బ్రహ్మ మొక్కటే నిత్యము. మాయవలన నుప్పతిల్లు దానిని సత్తు అనలేము, అసత్తు అనలేము. అనిర్వచనీయము అనవలెను. మాయ ఉన్నంతవఱకు సంఘర్షణయు, స్పర్ధయు 'నీది' 'నాది' అను భావములును వర్ధిల్లుచుండక తప్పవు. ఆత్మైక్యమును సాక్షాత్కరించుకొన్నప్పుడు అవిద్యయు ద్వైతభ్రాంతియు తొలగును, అద్వయభావమును సర్వాత్మభావమును అవగతము లగును. అప్పుడు మానవులలో సఖ్యమును సాహచర్యమును కలుగును. 'అందఱిలో

ఉన్న ఆత్మ ఒక్కటే అని' గుర్తింపుడీ అనుటే శ్రీశంకరుల శంఖారావము. ఆత్మైక్యమును గుర్తించుట యనగా ఉన్నదాని నెఱుగుటే, లేని దానిని సాధించుట కాదు. అది 'ఉత్పాద్యము' కాదు, 'ఆప్యము' కాదు, 'సంస్కార్యము' కాదు. కావుననే దాని 'కాత్మజ్ఞాన'మని పేరు. 'కర్మము'ను 'భక్తి'యు అందుకు సహకారములు.

వేదాంతసత్యమును గురూపదేశమును మనము వినవలెను – అది 'శ్రవణము', విన్న దానిని పర్యాలోచింపవలెను. అది 'మననము'. మహావాక్యార్థములు మన కనుభూతము లగు వఱకు ధ్యానమును సాగించుచుండవలెను– అది నిదిధ్యాసనము. జీవుని దేవునిలో లయింపజేసికొను విధానము భక్తి. శివానందలహరిలో శ్రీశంకరుడు 'తిన్న'ని భక్తి నీలాగు వర్ణించెను గదా.

మార్గావర్తితపాదుకా పశుపతే
రఙ్గస్య కూర్చాయతే
గణ్డూషామ్బునిషేచనం పురరిపో
ర్దివ్యాభిషేకాయతే
కిఞ్చిద్భక్షితమాంసశేషకబళం
నవ్యోపహారాయతే
భక్తిః కిం న కరోత్యహో
వనచరో భక్తావతంసాయతే.

భక్తికి అసాధ్యము లేదు. అది ఒక కిరాతుని సైతము, భక్తశిరోమణిగా చేయగలదు. వీధులలో తిరుగునప్పుడు అతడు పాదములకు తొడుగుకొన్న పాదరక్షను శివుని కనుబొమలనడిమి స్థానము నధిష్ఠింపజేయగలదు. అతడు పుక్కిలించి ఉమిసిన నీట తడియుటయే దేవదేవునకు దివ్యాభిషేకముగ నొనర్పగలదు. అతడు తినగా మిగిలిన మాంసకబళమునే అపూర్వమైన ఉపహారముగా పరమశివుని స్వీకరింపజేయగలదు. అట్టిది భక్తిప్రభావము. అఱువది మువ్వురు నాయనారులలో (=శివభక్తులలో) ఒకరగు కణ్ణప్పనాయనారు (తిన్నని) చరిత్రము సుప్రసిద్ధము. ఆయన కాళహస్తీశ్వరుని అనన్యభక్తిప్రేరితమార్గమున పూజించినవాడే కాని ఆగమశాస్త్రానుసారము పూజించినవాడు కాడు. అతడు ప్రొద్దున వేటాడి, మంచి పందిమాంసమును నిప్పులో కాల్చి పక్వపఱచి దానిలో తేనెను కలిపి తియ్యగా చేసి, ముందు రవంత తాను నోట వేసికొని రుచిచూచి, మిగిలిన దానిని పరమేశ్వరునకు నివేదించుటకై తెచ్చును. కొండ కడుగున ప్రవహించు సువర్ణముఖీనది నుండి పవిత్రమైన నీరు తన పుక్కిట పట్టునంత నింపుకొని పరమేశ్వరు నభిషేకించుటకై తెచ్చును. ఇట్లు కణ్ణప్ప ఒకచేత విల్లు, నోట నదీజలము, వేఱొకచేత మాంసకబళమును కైకొని అత్యంతభక్తితో పరుగున వచ్చును. నోట నున్న నీటి నుమిసి కాళహస్తీశ్వరున కభిషేకము చేయును, పిమ్మట మాంసకబళ మర్పించును, ఇట్లు అవైదికరీతిలో సాగిన దతని యుపాసన. ఆ గుడిపూజారి శివకేసరిముని. ఆయన దీనిని గని నొచ్చుకొని ఆలయమంతయు శుభ్రపఱచి తర్వాత తాను యథావిధిగా శివు నారాధించెను. కాని మఱునాడును గుడిలో కణ్ణప్ప తన యుపాసనము నట్లే జరిపెను. శివకేసరిముని సంప్రోక్షణాదికము నట్లే జరిపెను. పరమశివుడు కణ్ణప్పని భక్తిమహిమను శివకేసరికి చూప నిచ్చగొని, కణ్ణప్ప ఆరాధింపవచ్చినప్పుడు తన గుడిపూజారిని చాటుననుండి చూచుచుండు మనెను. నోట నదీజలము ఒకచేత విల్లు వేఱొకచేత మాంసకబళము దాల్చి కణ్ణప్ప వచ్చెను. వచ్చి చూచునప్పటికి కాళహస్తీశ్వరుని కుడికంటినుండి రక్తము కాఱు

చుండెను. కణ్ణప్ప స్తభించిపోయెను. అతడు తెచ్చిన పూజావస్తువులు జాఱి నేలపై బడినవి. ఏమిచేసినను ఎన్నిమందులు వేసినను దేవుని కంటినుండి కాఱు నెత్తు రాగ లేదు. అప్పుడు కణ్ణప్ప బాణముతో తన కుడికంటిని పెకలించుకొని దానిని దేవుని కర్పించెను. వెంటనే దేవుని కుడికంటినుండి కాఱుచున్న రక్తప్రవాహ మాగినది. కాని ఎడమకంటినుండి అల్లు రక్తము కాఱజొచ్చెను. తన యెడమకంటిని కూడ పెకలించుకొని స్వామి కర్పింప కణ్ణప్ప నిశ్చయించెను. కాని తనకు రెండు కన్నులును లేనప్పుడు దేవుని యెడమకన్నుండుచోటును గుర్తించు టెట్లు? కావున స్వామి కనుబొమలు కదియుచోట ముందుగా పాదరక్షతోడి తన పాద ముంచి తర్వాత ఎడమకన్నును పెఱికి కొన బాణ మందుకొనెను. అప్పుడు పరమ శివుడు ప్రత్యక్షమై ఆ భక్తవతంసుని కీర్తించి ఆదరించి, సాయుజ్యమోక్ష మొసంగెను.

భక్తిమహిమ నింతగొప్పగ కీర్తించిన శ్రీ శంకరుడు, భక్తిసారస్వతసాగరరత్నము లన దగిన మధురాతిమధురస్తోత్రములకు ప్రణేతయగు శ్రీ శంకరుడు, 'భక్తిరేవ గరీయసీ' అని వాక్రుచ్చిన శ్రీ శంకరుడు భక్తికి ప్రతికూలు డనుటకంటె ప్రల్లదము వేఱుండదు.

శ్రీశంకరసిద్ధాంతమును గ్రంథవ్యాఖ్యాతలు వివరింపగలంతకంటె తెల్లముగ, స్వానుభవముచే నాకళించుకొన్న పరమహంస శ్రీరామకృష్ణుడు ఇట్లు సంక్షేపించెను—"పరతత్త్వమును, సృష్టిస్థితిసంహారాది వ్యాపారశూన్యముగ భావించినప్పుడు ఆ నిర్గుణతత్త్వమును బ్రహ్మమనియో పురుషు డనియో పేర్కొందును. పరతత్త్వమును, సృష్టిస్థితిసంహారాది వ్యాపారకర్తగ భావించినప్పుడు ఆసగుణ బ్రహ్మమును శక్తిఅనియో మాయ అనియో ప్రకృతి అనియో పేర్కొందును. మన భావనయు పేరును మాఱినంతమాత్రముచేత తత్త్వములే వేఱుపడినవని యర్థము కాదు. పాలును దాని తెలివన్నెయు, రత్నమును దాని కాంతియు, సర్పమును దాని వక్రగతియు అభిన్నములైనట్లుగ నిర్గుణబ్రహ్మమును సగుణబ్రహ్మమును అభిన్నములే. లోకమాతయు బ్రహ్మము నొక్కరే!"

బుద్ధదేవునుపదేశములు

యనమండ్రం వేంకటరామయ్యగారు

సిద్ధార్థుఁడు బుద్ధుఁడై బహుపరిశ్రమలబ్ధమైన పరమధర్మమును లోకమునకు బోధింపవలయు నని సంకల్పించి మొట్టమొదట "నేనీధర్మ మెవరికి బోధింతును? ఎవ్వరు దీనిని సులభముగ గ్రహింపఁ గల"రని తనలో వితర్కించెను. అలరకాముఁడు మిక్కిలి తెలివి గలవాఁడు; విద్యావంతుఁడు; గావున నతఁడు తన సిద్ధాంతమును గ్రహింపఁ గల సమర్థుఁ డని భావించి యతఁడాపరమార్థము వానికి బోధింపఁ దలఁచెను. అలరుఁ డను నతనికే యలరకాముఁ డనుపేరు గలదు. సిద్ధార్థుఁడు సన్న్యాసము స్వీకరించినవెంటనే విద్యాభ్యాసముఁ జేయుట కలరు నాశ్రయించెను. అలరుఁ డెక్కడ నున్నాఁ డని యతఁ డడుగ మృతి నొందెనని చెప్పిరి. అనంతర మతనికి మహాపండితుఁడైన యుద్రకరామపుత్రుని పేరు స్ఫురణకు వచ్చెను. ఉద్రకరామ

పుత్రుఁ డనఁగా నుద్రకుఁడే. అలరునియొద్ద విద్య చాలించిన పిదప సిద్ధార్థుఁడు జ్ఞానసంపాదనము నిమిత్త మితనియొండఁ జేరెను. ఈతఁడును దన సిద్ధాంతము నశ్రమంబున గ్రహింపఁ గలఁడని యతఁడు తలంచెను. కాని యుద్రకుఁడు గూడ కాలధర్మము నొందెనని తెలిసెను అనంతర మతనికి మున్ను తాను కఠోరతపంబు సేయుచుండఁ దనకు విధేయులై శుశ్రూష చేసి తాను తపము చాలించిన పిదప దన్ను విడిచి పోయిన యైదుగురుశిష్యులు జ్ఞప్తికివచ్చిరి. వారత్తరి వారణాశీ నగరమునఁ దపంబు సేయుచుండి రని విని వారిం గలిసికొనుటకు బుద్ధుఁ డక్కడకుఁ బయన మయ్యెను. ఉపకుం డను దిగంబర యోగియొకఁడు వారణాశికిఁ బయనమై పోవుచున్న సిద్ధార్థుని గనుంగొని యిట్లనియెను. "మిత్రుఁడా, నీ శరీరచ్ఛాయ స్వచ్ఛమై మెఱయుచున్నది. నీ ముఖము జ్ఞానద్యోతకమై యున్నది. ఎవని సిద్ధాంతమును నమ్మి నీ వీ ప్రపంచమును బరిత్యజించితివి. నీ గురు వెవ్వరు? ఎవని ధర్మము నీ వవలంబించితివి?" అనవుడు బుద్ధుఁ డి ట్లుత్తరము చెప్పెను. "అయ్యా, నే నెల్లశత్రువుల జయించితిని. నేను బుద్ధుఁడను. నేను సర్వవిధముల నిష్కళంకుఁడను. నేను సర్వముఁ బరిత్యజించితిని. కోరికను నాశనము చేసి నేను ముక్తి వడసితిని. స్వయముగా నే జ్ఞాన సంపాదనము చేసికొన్న నేను నా కొకఁడు గురువు కలఁ డని యెట్లు చెప్పఁగలను. నాకు గురువు లేఁడు. నాకు సముఁడు లేఁడు. ఈ మనుష్యప్రపంచమునందును దేవతాప్రపంచ మునందును మత్తుల్యుఁడు లేఁడు. ప్రపంచమునందు నేనే పరిశుద్ధుఁడను. నేనే పరమ గురువను. నేనే లోకాతీతుఁడైన సంబుద్ధుఁడను. నేను శాంతిని నిర్వాణమును బడసితిని. ధర్మరాజ్యసంస్థాపనము చేయుటకుఁ బుణ్యనగర మైనవారణాశికిఁ బోవు చున్నాఁ డను. మాయాంధకార బంధుర మైన యీప్రపంచ మున నమృతత్వ మను మహాభేరిని నేను మ్రోయించెదను." అని బుద్ధుఁడు మహోత్కృష్టము లైనవాక్యములు పలుక "నట్లయిన నద్వితీయుఁడు పరమపావనుఁడు నగు జినుఁ డవా" యని యుపకుఁ డడిగెను. అతనికి మహాత్ముఁడైన బుద్ధుఁ డిట్లు బదులు చెప్పెను. "కోరికల నడంచినజిను లందఱు నావంటివారె. నేను సమస్తపాపముల జయించితి. కాఁబట్టి జినుఁడను నేనే." "అట్లె కావచ్చు" నని పలికి యుపకుఁడు తలయూఁచి మఱియొక మార్గమునఁ బోయెను. అనంతరము బుద్ధుఁ డొక చోటనుండి మఱియొక చోటికిఁ బ్రయాణములు చేసి తనకు గమ్యస్థానంబును వేదశాస్త్రనిలయంబును సర్వజనసేవ్యంబును బరమపవిత్రంబును సిద్ధజననివాసంబును గంగాప్రవాహాభి శోభితంబును నగు కాశికానగరంబుఁ బ్రవేశించెను. ప్రవేశించి మృగదావంబు సొచ్చి యచ్చోటఁ దపోనిరూఢు లైన పూర్వశిష్యపంచకమును జూచెను. వా రతనిని ముందుగా దొడవ్వులం గని తమలోఁ దా రిట్లనుకొనిరి. "అదిగో గౌతమశ్రమణుఁడు వచ్చుచున్నాఁడు. ఈతఁడు తపంబు చాలించి హాయిగ సుఖము ననుభవించుచున్నాఁడు. మన మాసనములనుండి లేవ వద్దు. అతనికి నమస్కరింప వద్దు. అతనిచేతినుండి శాటీకమండలము లందుకొని గౌరవింప వద్దు. కాని మన మిక్కడ వానినిమిత్త మొక యాసనము వైచి యుంతము. ఇష్టమైనయెడ నతఁడు దానిమీఁద గూర్చుండు గాక!" అట్లు వారు కృతప్రతిజ్ఞులై బుద్ధునియెడ ననాదరణముఁ జూపఁ దలంచిరి; కాని తమ ప్రతిజ్ఞాప్రకారము చేయుట వారికి శక్య మైనది కాదు. బుద్ధుఁడు తమ్ము సమీపించినతోడనే తదీయ

తేజఃప్రభావనిర్జితులైయ య్యేవురుఁ బ్రతినల నెఱవేర్చుకొన లేక యప్రయత్నముగ దిగ్గున లేచి యామహాత్మున కెదురుగాఁ జని తోడ్కొని వచ్చిరి. అం దొకఁ డాయనచేతనుండి శాటీకమండలముల నందుకొనియెను. ఒకఁ డాసనము వైచెను. ఒకఁడు పాదపీఠ ముంచెను. ఒకఁడు పాదప్రక్షాళనమున కుదక మం దిచ్చెను. ఒకఁడు కాళ్ళు తుడుచుకొనుట కంగవస్త్రము సమర్పించెను. బుద్ధుఁడు కూర్చుండి పాదప్రక్షాళనము చేసినపిదప "మిత్రమా, గౌతమా, నీ వెందుండి వచ్చుచున్నా"వని వా రడిగిరి. అదు గుటయు బుద్ధుఁ డిట్లనియె. "ఓ యోగులార, తథాగతుని వెనుకటి: బిలువఁగూడదు. మిత్రుఁ డనఁగూడదు. తథాగతుఁ డనఁగా నెవ్వఁ డనుకొన్నారు పరమపావనుఁ డైన సంబుద్ధుఁడు. నేను చెప్పునది వినుండు. నే నమృతత్వము బడసితిని. ఆ సిద్ధాంతము నేను మీకుఁ గఱపెదను. నేను చూపెడుమార్గమున మీరు నడతు రేని సత్యమును మీరే తెలిసికొని ముఖాముఖిఁ జూచి సిద్ధిఁబొందఁ గలరు." అనవుడు నాయోగు లేవురు తథాగతుని వాక్యములందు నమ్మిక లేక యిట్లనిరి. "మిత్రుఁడా గౌతముఁడా నాఁడు నీవు తాల్చిన యామహానియమమువలనను సలిపిన దుర్భర తపంబులవలనను నాచరించిన కఠోరవ్రతంబుల వలనను మనుష్యాతీతములైన శక్తులను నీవు బడయఁజాలవైతివి. సంపూర్ణజ్ఞానాంతరదృష్టుల వలన గలుగు నుత్కృష్టదశను బ్రాపింపవైతివి. అట్టి తపోనియమములు సలిపిన నీకు సిద్ధిగలుగ నపుడు నేఁడు తపంబు చాలించి భోగముల ననుభవించుచు హాయిగఁ దిరుగుచున్నపుడు మనుష్యాతీతశక్తులు నీ కెట్లు కలుగును? జ్ఞానలభ్యమగునుత్కృష్టదశ నీ కెట్లుసంప్రాప్తించును?" ఆ ప్రశ్నమునకు బుద్ధుఁ డిట్లుత్తరము చెప్పెను.

"తథాగతుఁడు భోగముల ననుభవించుట లేదు. ఆతఁడు ధర్మసాధనముల విడిచిపెట్ట లేదు. అతఁడు పుష్కలజీవనమువంక జన లేదు. ఓ జోగులారా నే నిదివఱ కెన్నఁడైన మీతో నిట్లు మాటాడితినా." "లేదు. లేదు. నీ వెన్నఁ డిట్లు మాటాడ లే" దని వారు బదులు చెప్పిరి. అనవుడు నతఁ డీక్రిందివిధమున వారి కుపదేశము చేసెను." అట్లైన నో యోగులారా, నా చెప్పునది వినుండు. ప్రపంచముఁ బరిత్యజించినమనుష్యుఁ డనుసరింపఁ దగనియతిమాత్రపుపద్ధతులు రెం డున్నవి. ఇంద్రియముల నాకర్షించునట్టియు ముఖ్యముగ భోగానుభవమునకు దారి చూపునట్టియుఁ గార్యముల నాచరించుట మొట్టమొదటిది. ఇది ప్రప్రథమమునఁ బరిత్యజింపఁ దగినది. ఇట్టివానిచే మానవుఁడు సంతుష్టిఁ గనుట మిగుల నింద్యము, ననర్హము, నిష్ప్రయోజనము. ప్రాపంచికవిషయములయందుఁ దగుల్కొన్నవానికిమాత్రమే యది తగును. తపోనిష్ఠ పేరుపెట్టి యాత్మబాధ గలిగించు కార్యముల నాచరించుట రెండవది. ఇదియు దూరముగఁ బరిత్యజింపఁదగినదే. ఇయ్యదియు ననర్హమే నింద్యమే నిష్ప్రయోజనమే. ఈ రెంటికి మధ్యమార్గము మఱియొకటి యున్నది. అది తథాగతుఁడనైననేను కనిపట్టినాను. అది జ్ఞానప్రదమై కన్నులు తెఱపించును. మనస్సునకు శాంతి నొసంగును. అత్యున్నతజ్ఞానమునకు దారిచూపును. సంపూర్ణబుద్ధత్వమునకు నిర్వాణమునకుఁ దోడుపడును. ఆమధ్యమార్గ మేది యని మీరడుగవచ్చును. ఆమార్గ మష్టవిధము. సదభిప్రాయము, సదాలోచనము, సత్సంభాషణము, సద్వర్తనము, సజ్జీవనము, సత్ప్రయత్నము, సన్మనస్కత, సన్మననము. జన్మము దుఃఖకరము. ముసలితనము దుఃఖకరము. రోగము దుఃఖకరము. మరణము దుఃఖకరము. అనిష్ట

పుత్రుఁ డనఁగా నుద్రకుఁడే. అలరునియొద్ద విద్య చాలించిన పిదప సిద్ధార్థుఁడు జ్ఞానసంపాదనము నిమిత్త మితనియొండఁ జేరెను. ఈతఁడును దన సిద్ధాంతము సశ్రమంబున గ్రహింపఁ గలఁడని యతఁడు తలంచెను. కాని యుద్రకుఁడు గూడ కాలధర్మము నొందెనని తెలిసెను. అనంతర మతనికి మున్ను తాను కఠోరతపంబు సేయుచుండఁ దనకు విధేయులై శుశ్రూష చేసి తాను తపము చాలించిన పిదప దన్ను విడిచి పోయిన యైదుగురుశిష్యులు జ్ఞప్తికివచ్చిరి. వారత్తరి వారణాశీ నగరమునఁ దపంబు సేయుచుండి రని విని వారిం గలిసికొనుటకు బుద్ధుఁడక్కడకుఁ బయన మయ్యెను. ఉపకుం డను దిగంబరయోగియొకఁడు వారణాశికిఁ బయనమై పోవుచున్న సిద్ధార్థుని గనుంగొని యిట్లనియెను. "మిత్రుఁడా, నీ శరీరచ్ఛాయ స్వచ్ఛమై మెఱియుచున్నది. నీ ముఖము జ్ఞానద్యోతకమై యున్నది. ఎవని సిద్ధాంతమును నమ్మి నీ వీ ప్రపంచమును బరిత్యజించితివి. నీ గురు వెవ్వరు? ఎవని ధర్మము నీ వవలంబించితివి?" అనవుడు బుద్ధుఁ డిట్లుత్తరము చెప్పెను. "అయ్యా, నేనెల్ల శత్రువుల జయించితిని. నేను బుద్ధుఁడను. నేను సర్వవిధముల నిష్కళంకుఁడను. నేను సర్వముఁ బరిత్యజించితిని. కోరికను నాశనము చేసి నేను ముక్తి వడసితిని. స్వయముగానే జ్ఞాన సంపాదనము చేసికొన్న నేను నా కొకఁడు గురువు కలఁ డని యెట్లు చెప్పఁగలను. నాకు గురువు లేఁడు, నాకు సముఁడు లేఁడు. ఈ మనుష్యప్రపంచమునందును దేవతాప్రపంచమునందును మత్తుల్యుఁడు లేఁడు. ఈ ప్రపంచమునందు నేనే పరిశుద్ధుఁడను. నేనే పరమ గురువను. నేనే లోకాతీతుఁడైన సంబుద్ధుఁడను. నేను శాంతిని నిర్వాణమును బడసితిని. ధర్మరాజ్యసంస్థాపనము చేయుటకుఁ బుణ్యనగరమైన వారణాశికిఁ బోవుచున్నాఁడను. మాయాంధకార బంధురమైన యీ ప్రపంచమున నమృతత్వ మను మహాభేరిని నేను మ్రోయించెదను." అని బుద్ధుఁడు మహోత్కృష్టము లైనవాక్యములు పలుక "నట్లయిన నద్వితీయుఁడు పరమపావనుఁడు నగు జినుఁడవా" యని యుపకుఁ డడిగెను. అతనికి మహాత్ముఁడైన బుద్ధుఁ డిట్లు బదులు చెప్పెను. "కోరికల నడంచినజిను లందఱు నావంటివారే. నేను సమస్తపాపముల జయించితి. కాఁబట్టి జినుఁడను నేనే." "అట్లై కావచ్చు" నని పలికి యుపకుఁడు తలయూఁచి మఱియొక మార్గమునఁ బోయెను. అనంతరము బుద్ధుఁ డొక చోటనుండి మఱియొకచోటికిఁ బ్రయాణములు చేసి తనకు గమ్యస్థానంబును వేదశాస్త్రనిలయంబును సర్వజనసేవ్యంబును బరమపవిత్రంబును సిద్ధజననివాసంబును గంగాప్రవాహాభిశోభితంబును నగు కాశీకానగరంబుఁ బ్రవేశించెను. ప్రవేశించి మృగదావంబు సొచ్చి యచ్చోటఁ దపోనిరూఢు లైన పూర్వశిష్యపంచకమును జూచెను. వా రతనిని ముందుగా దొదవ్వులం గని తమలోఁ దా రిట్లనుకొనిరి. "అదిగో గౌతమశ్రమణుఁడు వచ్చుచున్నాఁడు. ఈతఁడు తపంబు చాలించి హాయిగ సుఖము ననుభవించుచున్నాఁడు. మన మాసనములనుండి లేవ వద్దు. అతనికి నమస్కరింప వద్దు. అతనిచేతి నుండి శాటీకమండలము లందుకొని గౌరవింప వద్దు. కాని మన మిక్కడ వానినిమిత్త మొక యాసనము వైచి యుంతము. ఇష్టమైనయెడ నతఁడు దానిమీఁద గూర్చుండు గాక!" అట్లు వారు కృతప్రతిజ్ఞులై బుద్ధునియెడ ననాదరణముఁ జూపఁ దలంచిరి; కాని తమ ప్రతిజ్ఞా ప్రకారము చేయుట వారికి శక్యమైనది కాదు. బుద్ధుఁడు తమ్ము సమీపించినతోడనే తదీయ

తేజఃప్రభావనిర్జితులైయ య్యేవురుఁ బ్రతినల నెఱవేర్చుకొనలేక యప్రయత్నముగ దిగ్గున లేచి యామహాత్మునకెదురుగాఁ జనితోడ్కొని వచ్చిరి. అం దొకఁ డాయనచేతనుండి శాటీ కమండలముల నందుకొనియెను. ఒకఁ డాసనము వైచెను. ఒకఁడు పాదపీఠ ముంచెను. ఒకఁడు పాదప్రక్షాళనమున కుదక మం దిచ్చెను. ఒకఁడు కాళ్ళు తుడుచుకొనుట కంగవస్త్రము సమర్పించెను. బుద్ధుఁడు కూర్చుండి పాదప్రక్షాళనము చేసినపిదప "మిత్రమా, గౌతమా, నీ వెందుండి వచ్చుచున్నా"వని వా రడిగిరి. అడు గుటయు బుద్ధుఁ డిట్లనియె. ఓ యోగులార, తథాగతుని వెనుకటిపేరఁ బిలువఁగూడదు. మిత్రుఁ డనఁగూడదు. తథాగతుఁ డనఁగా నెవ్వఁ డనుకొన్నారు. పరమపావనుఁ డైన సంబుద్ధుఁడు. నేను చెప్పునది వినుండు. నే నమృతత్వము బడసితిని. ఆ సిద్ధాంతము నేను మీకుఁ గఱపెదను. నేను చూపెడుమార్గమున మీరు నడతు రేని సత్యమును మీరే తెలిసి కొని ముఖాముఖిఁ జూచి సిద్ధిఁబొందఁ గలరు." అనవుడు నాయోగు లేవురు తథాగతుని వాక్యము లందు నమ్మికలేక యిట్లనిరి. "మిత్రుఁడా గౌతముఁడా నాఁడు నీవు తాల్చిన యామహానియమమువలనను సలిపిన దుర్భర తపంబులవలనను నాచరించిన కఠోరవ్రతంబుల వలనను మనుష్యాతీతములైన శక్తులను నీవు బడయఁజాలవైతివి. సంపూర్ణజ్ఞానాంతరదృష్టుల వలన గలుగు నుత్కృష్టదశను బ్రాపింపవైతివి. అట్టి తపోనియమములు సలిపిన నీకు సిద్ధిగలుగ నపుడు నేఁడు తపంబు చాలించి భోగముల ననుభవించుచు హాయిగఁ దిరుగుచున్నపుడు మనుష్యాతీతశక్తులు నీ కెట్లు కలుగును? జ్ఞాన లభ్యమగునుత్కృష్టదశ నీకెట్లుసంప్రాప్తించును?' ఆ ప్రశ్నమునకు బుద్ధుఁ డిట్లుత్తరము చెప్పెను. "తథాగతుఁడు భోగముల ననుభవించుట లేదు. అతఁడు ధర్మసాధనముల విడిచిపెట్ట లేదు. అతఁడు పుష్కలజీవనమువంక జనలేదు. ఓ యోగులారా నే నిదివఱ కెన్నఁడైన మీతో నిట్లు మాటాడితినా." "లేదు. లేదు. నీ వెన్నఁ డిట్లు మాటాడలే" దని వారు బదులు చెప్పిరి. అనవుడు నతఁ డీక్రిందివిధమున వారి కుపదేశము చేసెను." అట్లైన నో యోగులారా, నా చెప్పు నది వినుండు. ప్రపంచముఁ బరిత్యజించినమను ష్యుఁ డనుసరింపఁ దగనియతిమాత్రపుపద్ధతులు రెం డున్నవి. ఇంద్రియముల నాకర్షించునట్టియు ముఖ్యముగ భోగానుభవమునకు దారి చూపు నట్టియుఁ గార్యముల నాచరించుట మొట్ట మొదటిది. ఇది ప్రప్రథమమునఁ బరిత్యజింపఁ దగినది. ఇట్టివానిచే మానవుఁడు సంతుష్టిఁ గనుట మిగుల నింద్యము, ననర్థము, నిష్ప్రయోజనము. ప్రాపంచికవిషయములయందుఁ దగుల్కొన్నవానికిమాత్రమే యది తగును. తపోనిష్ఠపేరుపెట్టి యాత్మబాధ గలిగించు కార్యముల నాచరించుట రెండవది. ఇదియు దూరముగఁ బరిత్యజింపఁదగినదే. ఇయ్యదియు ననర్థమే నింద్యమే నిష్ప్రయోజనమే. ఈ రెంటికి మధ్యమార్గము మఱియొకటి యున్నది. అది తథాగతుఁడనైననేను కనిపట్టినాను. అది జ్ఞానప్రదమై కన్నులు తెఱపించును. మనస్సు నకు శాంతి నొసంగును. అత్యున్నతజ్ఞానమునకు దారిచూపును. సంపూర్ణబుద్ధత్వమునకు నిర్వా ణమునకుఁ దోడుపడును. ఆమధ్యమార్గ మేది యని మీరడుగవచ్చును. ఆమార్గ మష్టవిధము. సదభిప్రాయము, సదాలోచనము, సత్సంభాష ణము, సద్వర్తనము, సజ్జీవనము, సత్ప్రయ త్నము, సన్మనస్కత, సన్మననము. జన్మము దుఃఖకరము. క్షుణత్వము దుఃఖకరము. రోగము దుఃఖకరము. మరణము దుఃఖకరము. అనిష్ట

పదార్థసంగమము దుఃఖకరము. ఇష్టపదార్థవియోగము దుఃఖకరము. రాగజనితములైన భావము లన్నియు దుఃఖకరములు. దుఃఖానుభవమునుగూర్చి చెప్పఁదగినయథార్థ మిదే. దుఃఖసముత్పత్తినిగూర్చి చెప్పుచున్నాను వినుండు. కోరిక నశింపక స్థిరమై యుండుటయే దుఃఖమునకు ముఖ్యకారణము. ఆకోరిక పునర్జన్మహేతువు. అది భోగములపై నాసగొలుపును. ఒకమా రాపనిచేసి ఒకమా రీపని చేసి యాకోరిక సంతుష్టిఁ గనుచుండును. ఒకమారు మఱియొకజన్మమెత్తవలయు నను తలంపు గలిగించుచుండును. ఒకానొకప్పు డీజన్మము నందే యెట్లైన సిద్ధిఁబొంది మనోరథసిద్ధిఁ బడయవలయు నను సంకల్పము గలిగించుచుండును. దుఃఖము నాశనము చేయుటను గూర్చి చెప్పదగిన పరమార్థ మిదిగో వినుండు. తృష్ణను ముందుగా నాశనము చేయవలయును. అనఁగా మనుష్యుఁడు ముందు కోరికను నాశనము చేయవలయును. అది నాశనమైనయెడల నింద్రియసుఖమే నశించును. ఈ తృష్ణను దూరముగాఁ దోలవలయును. దానిని బరిత్యజింపవలయును. ఒక్కనిముసమైన దానిని మనస్సులో నిలువనియ్యఁగూడదు. ఈ దుఃఖనాశనమునకుఁ దగినసాధనములంగూర్చి చెప్పఁదగిన పరమార్థ మేదన నెనిమిదివిధములైన సన్మార్గముల నడచుటయే. దుఃఖమునుగూర్చియు దుఃఖకారణముంగూర్చియు దుఃఖకారణ నాశనముంగూర్చియు దుఃఖకారణ నాశనసాధనములంగూర్చియు నెట్టిసిద్ధాంతములును మనకుఁ బ్రాచీను లిచ్చియుండలేదు. కాని యట్టివానిని గనిపట్టుటకు నాలో నంతర్నేత్రము బయలు దేఱినది. తదీయస్వభావజ్ఞానము పొడమినది. తత్కారణపరిజ్ఞానము సముద్భవిల్లినది. ప్రశాంతమార్గమును గనిపట్టుటకుఁ దగిన యాత్మజ్ఞానము సముత్పన్నమైనది. అంధకారమును బటాపంచలుచేయఁగల జ్ఞానజ్యోతి వెలిఁగినది. ఆ నాల్గువిధములంగూర్చియు నా జ్ఞానము నా యంతర్దృష్టియు విశదములుగ నెంతకాలము లేవో యంతకాలమును నేను శ్రమణులకును బ్రాహ్మణులకును మనుష్యులకును దేవతలకును దురాప్యమైన యా జ్ఞానమార్గమునఁ బ్రవేశించితినో లేదో నిశ్చయముగ నెఱుఁగఁజాలనైతిని. ఆ నాల్గువిషయములంగూర్చియు నా జ్ఞానము నా యంతర్దృష్టియు విశదము లెప్పుడైనవో యప్పుడే నేను శ్రమణులకు బ్రాహ్మణులకు మనుష్యులకు దేవతలకు దురాప్యమైన యా జ్ఞానమార్గమునఁ బ్రవేశించితి నని నిశ్చయముగ నెఱిఁగితిని. ఇప్పు డీ జ్ఞానము నీ యంతర్దృష్టియు నాలో నుద్భవించినవి. నేను బడసినముక్తి నిశ్చలమైనది. ఇదియే నా కడపటిజన్మము. ఇఁకమీఁద నాకుఁ బునర్జన్మము లుండవు.'' ఈబోధ మాయైదుగురి మనస్సులమీఁద నమృతవర్షమువలె పడెను. అదివఱకు వారెన్నో పుణ్యనదులలో స్నానము చేసిరి. సాంగముగ వేదము నధిగమించిరి. కర్మానుష్ఠాన తత్పరులైరి. ఉగ్రతపముల నాచరించిరి. శరీరము శుష్కింపఁజేసిరి. ఎన్ని చేసినను నిష్కంటకమైనమార్గము వారికిఁ బొడకట్టలేదు. కుంభవృష్టివంటి యీ బోధామృతము కురిసినతోడనే చిరకాలమునుండి వారిమనస్సుల నంటియున్నమాలిన్యము కడిగివైవఁబడెను. వారి మనోనేత్రములకుఁ జక్కనిదారి పొడగట్టెను. ఆయేవురలో వయోవృద్ధుఁడైన కౌండిన్యుఁడు మొట్టమొదట నీ నూతనధర్మ మనుసరించి బుద్ధుని శిష్యుఁడయ్యెను. తక్కిన నలువురు కలిసియు వేఱువేఱుగను బిమ్మట నతనితోఁ గొన్నిసారులు వాదములు నెఱపి సందియంబులఁ దొలంచుకొని

శిష్యులైరి. అట్లు మహోపన్యాసమయమున నతనిం బరిత్యజించి ధర్మభ్రష్టుఁడని యతని నధిక్షేపించి యతనియెడ ననాదరణముఁ జూపవలెనని సంకల్పించినవారే యతని బోధామృతాస్వాదనమునఁజేసి పూర్వమనుసరించిన మూఢమార్గమువిడిచి మంచిదారింబడి బుద్ధదేవుని ప్రథమ శిష్యులై

ఈ యేవురితరువాత బుద్ధధర్మమును స్వీకరించినవాఁడు వారణాశీపురవాసియు మహాధనవంతుఁడు వడ్డివ్యాపారమువల్ల జీవించువాఁడు నగునొకవర్తకునికుమారుఁడు. అతని పేరు యాసుఁడు. అతనికి మూఁడుమహాభవనములు కలవు. అందొకటి శీతకాలముకొఱకు, మఱొకటి వర్షకాలమునిమిత్తము, వేఱొకటి గ్రీష్మకాలముకొఱకు – ఏమందిర మేకాలమునిమిత్తముద్దేశింపఁబడినదో యామందిరమున నాకాలమున నతఁడు వసించుచుండును. ఆ మందిరంబులయందు నిరుపమాన సౌందర్యముగల విలాసవతులు తమపాటలచేత నాటలచేత రూపములచేత నతనిని మెప్పించి సుఖింపఁ జేయుచుందురు. ఒకనాఁడు యాసుఁడామందిరంబులలో నొకదానియందుఁ బవ్వళించి నిదురించెను. జవరాండ్రగు నతని ప్రియురాండ్రును మైమఱచి నిదురవోయిరి. తొల్లి గౌతమబుద్ధునకుఁ దటస్థించినయవస్థయె నాటిరేయి సంపన్నుఁడైన యా వణిక్కుమారునకు సంభవించెను. దైవవశమున యాసున కంగనలకంటె ముందు మెలఁకువ వచ్చెను. వచ్చుటయు వారివికృతాకారము లతనికంటఁ బడెను. ఒకతె వాయించుచున్న మద్దెల మెడక్రిందఁ బెట్టుకొని పండుకొనియెను. ఒకతె మ్రోయించుచున్న గానయంత్రము బాహుమూలమున బడెను. ఒకతె కొప్పు విడిపోయెను. ఒకదాని నోటినుండి లాలాజలము గాఱెను. వాండ్రందఱేమేమో నిద్రాపారవశ్యమున గొణుగుకొనసాగిరి. అత్తఱి నాయవస్థఁ జూచినవారికిఁ బలుపీనుఁగుల నడుమ నున్నట్లు తోఁచక పోదు. యాసుఁడది చూచినతోడనే హేయమైన యతనిజీవనము కన్నులకట్టినట్లగపడెను. అగపడుటయు నతఁడు భయశోకాన్వితుఁడై హా యెంత దుఃఖ మెంత యపాయ మని పలికెను. అటు పలికి యతఁడు తత్క్షణమే ప్రియాంగనలను మందిరంబులను విడిచి వైరాగ్యపరీతుఁడై బుద్ధదేవనిలయమైనమృగదావకాననమున కరిగెను. మహానుభావుఁడైన శాక్యసింహుఁడు గౌతముఁడు నిర్వాణమార్గముం గనిపట్టి పతితులను బావనులఁ జేయుచున్నాఁడని యంతకు మున్నె యతఁడు విని యుండుటఁజేసి యచ్చోటికిఁ బోయెను. ప్రాపంచిక బాధలనుండి మానవుని రక్షింపఁగల సమర్థుఁడతఁడొక్కఁడే యని యతనికిఁ దోఁచెను. యాసుఁడతఁడున్నతావునకుఁ జని యతనిం గాంచి 'హా యెంతదుఃఖ మెంత యపాయ' మని మరల పలికెను. ''ఇక్కడ దుఃఖము లేదు. ఇక్కడ నపాయము లేదు. మిత్రుఁడా, యిటు వచ్చి కూర్చుండుము. నేను నీకు సత్యధర్మముపదేశించెదను. రా–రా.'' యని బుద్ధుఁడు సాదరముగ నతనికిఁ బ్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అప్పలుకులు శ్రవణగోచరము లగుటయు యాసుఁడు మేరమీఱినయానందము నొంది యతనిసమీపమున కరిగి కడువినయంబున నమస్కరించి కూర్చుండెను. అంతట బుద్ధుఁడతనికి బరమార్థ ముపదేశించెను. బిచ్చము పెట్టుటవలనఁ గలుగు ఫలమును ముందుగాఁ జెప్పి పిమ్మట నతఁడు మానవధర్మములు, నీతి, స్వర్గము, దురాచారములు గర్వము, పాపము, తృష్ణ మొదలగు వానిని గూర్చి యుపన్యసించి యవ్వాలఁ గోర్కెల జయించుటవలన గలుగు లాభముల నుగ్గడిం

చెను. యాసుని మనస్సు ధర్మోపదేశమునకుఁ దగినస్థితిలో నున్నదని తెలిసికొన్నపిదప భగవానుఁడైనబుద్ధుఁడు తనసిద్ధాంతము నుపదేశించెను. అనఁగా దుఃఖము దుఃఖకారణము దుఃఖకారణనాశనము నిర్వాణమార్గసాధనము మొదలగుమార్గముల నుపదేశించెను. ఉపదేశానంతరమున సిద్ధమనస్కుఁడైనయాసుఁడు భిక్షు వయ్యెను. బుద్ధుఁడు బోధించిన నిర్వాణ ధర్మము సంపూర్ణముగ ననుసరించినవారు భిక్షువు లనంబడుదురు. వారు ప్రపంచసంబంధము విడిచిపెట్టవలెను. దారపుత్రులను బంధువులను గృహమును బాసి పోవలెను. ఆయాశ్రమంబునకు సత్ప్రివర్తనము దారిద్ర్యానుభవము ననునవి ముఖ్యలక్షణములు. అతఁడు బిచ్చ మెత్తుకొని జీవింపవలెను. ఊరుబైటనె కాని జనపదంబుల నుండఁ గూడదు. ఇట్లు నడుచుకొన్నవాఁడు కాలక్రమంబున భిక్షు వగును. యాసుఁ డాశ్రమమును స్వీకరించిన యచిరకాలముననె యాతని తండ్రియుఁ దల్లియు భార్యయు బుద్ధధర్మము నంగీకరించి గృహస్థశిష్యులైరి. యాసుని ముఖ్యమిత్రులలో నలుగురు విమలుఁడు సుబాహుఁడు పున్నజీయు గగుర్పతి యనువారు తమ మిత్రుని మార్గము ననుసరించి బుద్ధధర్మము స్వీకరించి భిక్షువులైరి. బుద్ధుఁడు ధర్మబోధ మారంభించిన మూఁడు మాసములలో నేఁబదిమంది శిరోముండనముఁ జేసికొని కాషాయవస్త్రముల ధరించి భిక్షువులైరి. మఱి కొన్నినాళ్ళలో నఱువది యర్హాతులైరి. భిక్షువులకె యర్హాతు లని పేరు.

శివానంద స్మృతులు-42

శ్రీమత్ప్రివ్రాజిక శ్యామాప్రాణ

క్రీ. శ. 30-4-1929 (మంగళవారము
బేలూరుమఠము

అది సాయంకాలము. "ముంగేరి" నుండి వకీలు శ్రీ గంగాచరణముఖోపాధ్యాయుడు, బంధువులతోడ వచ్చి మహాపురుషులకు ప్రణమిల్లి —

"మీ ఆరోగ్యము చాల చెడినది. క్రిందటి సంవత్సరము చూచినప్పటికి ఇప్పటికి చాల చిక్కిపోయినారు" అనెను.

మహాపురుషులు—అవును. శరీరము బలహీనమై పోయినది. క్రమముగా క్షీణించుచున్నది. ఈ శరీరము షడ్వికారములకు లోనగును. ఇక కడపటి వికారము పట్టినది. ఇది దేహధర్మము. శరీరములన్నియు ఏదో ఒక దినము నశింపనే నశించును.

గంగాచరణబాబు—ప్రతిజాబులో ఈలాగే సమాచారము : నానాటికి మీ శరీరము నీరసమగుచున్నదని, ఆరోగ్యము శిథిలమగుచున్నదని. అందుచేతనే మిమ్ముల నొకమాఱు దర్శించుకొని పోద మని వచ్చితిని. మంచిదే అయినది.

మహాపురుషులు—చూడుము! ఈ బాహ్యదర్శన శ్రవణములచే ఏమి ప్రయోజనము? అంతరంగదర్శనమే దర్శనము. ఆ భగవానుడే అందఱిలోపల నివసించుచున్నాడు. ఆయన నుండియే ఈ విశ్వము ఉత్పత్తియగుచున్నది.

"తస్మా జ్జాయతే ప్రాణో
మనః సర్వేన్ద్రియాణి చ ।
ఖం వాయు ర్జ్యోతి రాపః
పృథివీ విశ్వస్య ధారిణీ ॥

"వానిలోనుండియే ప్రాణము, మనస్సు, సర్వేంద్రియములు, ఆకాశము, వాయువు, తేజస్సు, జలము సర్వవస్తువులకు ఆధారభూతమగు పృథ్వి ఉత్పన్నములైనవి." పృథ్వి, జలము, తేజస్సు, వాయువు, ఆకాశము అను పంచభూతములనుండియే వచ్చినవి. అన్నింటికిని అతడే నియామకుడు.

"భయాత్ తపతి సూర్యః" (కఠో 2-3-3) మున్నగునవి. దేవుని భయముచే సూర్యుడు తపించును—చివరకు సమస్తము వానిలోనే లయించును — "తజ్జలాన్" (ఛాందోగ్య 3-14-2)

"ఈ జగత్తునకు వానినుండియే ఉత్పత్తి, వానిలోనే స్థితి, వానియందే లయము." జన్మమృత్యువులు ఒకదానివెంట ఒకటి వచ్చును-దీని నెవరును ఆపజాలరు. భగవంతు డొక్కడే అజరామరశుద్ధబుద్ధముక్తస్వరూపుడు. అంతరాళమున వానియుపలబ్ధి నొందుటయే జీవితోద్దేశ్యము. భగవల్లాభమునొందిన పిదప శరీరము ఉన్నను, పోయినను ఒకటే. భగవానుడు మనహృదయములలోనే కలడు, అతడే సర్వభూతముల పరమాత్మ, విశ్వబ్రహ్మాండమునకు అంతరాత్మ. దీనినే ఉపలబ్ధిచేసికోవలెను.

గంగాచరణబాబు—మహారాజ్, నామనస్సులో ఒకప్రశ్న కలిగినది. మృత్యువుపిమ్మట అందఱును ప్రేతశరీరమును ధరింపవలసినదేనా?

మహాపురుషులు—అలాగు ఏమియు లేదు. యథార్థభక్తులు, భక్తిలాభమునొందినట్టివారు ప్రేతశరీరము దాల్పరు, వారు భగవానునితో ఐక్యము నొందుదురు, ముక్తు లగుదురు.

గంగాచరణబాబు-అలాగైనచో శ్రాద్ధాది కర్మల ప్రయోజన మేమి? అందఱును శ్రాద్ధములు, తద్దినములు పెట్టుదురే?

మహాపురుషులు-అవన్నియు పాటింపవలసినదే. సాధారణనియమముల నెల్ల అందఱును ఆచరింపవలసినదే సుమా. కాని వ్యక్తివిశేషమున అట్టివానిని పాటింపక పోయిన ఎట్టి ప్రమాదమును లేదు. మచ్చుకు చెప్పెదను మీ భార్యవిషయము. ఆమె ఎట్టి పరమభక్తురాలు! ఆమె దేహత్యాగానంతరము కైలాసధామము చేరుకొన్నది. నేను స్పష్టముగ దివ్యదృష్టిని చూడగల్గితిని. మీరు ఆమెకై ఏమియు చింతింప నక్కఱలేదు. ఆమెకు సద్గతి లభించినది.

గంగాచరణబాబు భక్తిపరవశుడై అశ్రుజలముల వదలుచు శ్రీమహాపురుషుల పాదములపై పడి ప్రార్థింపజొచ్చెను. "స్వామీ, మీరు నాకు ఒకభిక్ష పెట్టుడు. పెట్టక తప్పదు. శ్రీ జగదంబ పాదపద్మములయందు నాకు భక్తి విశ్వాసములు కల్గునట్లును, మరణానంతరము ఆమె శ్రీచరణములకడ స్థానము లభించునట్లును చేయుడు." అని పల్కి పసిబాలునివలె ఎలుగెత్తి ఏడ్వ నారంభించెను.

మహాపురుషులు గంగాచరణబాబు తల నిమురుచు ఆశీర్వదించుచు, 'నాయనా' (ఈ మారు, మీరు, అని సంబోధింపలేదు) నీలో భక్తివిశ్వాసములు కలవు. అవి దినదిన ప్రవృద్ధమానము లగు గాక. మాటిమాటికి ఆశీర్వదించుచున్నాను. నీకు దృఢవిశ్వాసము కల్గుగాక. నీపై జగన్మాతకృప మెండుగ కలదు",

గంగాచరణబాబు. మీరు పలుకు చున్నారు, కాన తప్పక కల్గును. తల్లి మీ మాటల నాలకించును. నేను మిమ్ములనే నమ్మి యున్నాను మీరే నాబలము.

మహాపురుషులు. అమ్మ మన మాటలు వినును. సరళహృదయముతో, వ్యాకులచిత్తముతో చేయు ప్రార్థనల నెల్ల ఆమె ఆలకించి తీరును. దయ, దయయే సుమా. వాని దయలేనిదే ఏమియు జరుగదు. జయప్రభూ! జయకరుణామయుడా! నీకు జయ మగు గాక.

గంగాచరణబాబు స్వామివారి ఆశీస్సుల నొంది ఊరడిల్లెను. సంపూర్ణ విశ్వాసము కల్గెను. ఒకటి రెండు మాట లాడి స్వామివారి కడ సెలవు పుచ్చుకొనెను. అటుపై గంగాచరణబాబుగారి కుమార్తె స్వామివారికి ప్రణమిల్లి ఆశీర్వదింప గోరెను. మహా పురుషులు కరుణార్ద్రహృదయముతో "అమ్మా, శాంతితో జీవింపుము. తల్లీ, నీభర్తకు, బిడ్డలకు, బంధువులకు, స్నేహితు లెల్లరకును శాంతి కల్గు గాక. ఈ ప్రపంచములో సుఖము లేదు. సుఖదుఃఖముల సరిపోల్చిన, సుఖము చాలతక్కువ. కాని భగవద్భక్తుడై మెలగినవాడు ఈప్రపంచములో శాంతి పొందకల్గుచున్నాడు. అట్టివాడు కష్టముల లోను, సుఖములలోను నిశ్చలముగ నుండును. ఎందుచేతననగా అట్టివాడు సర్వము భగవానుని ప్రసాదముగ స్వీకరించును. భగవానుడే సుఖదుఃఖముల నెల్ల ప్రసాదించును కాన, అవన్నియు వాని ఆశీస్సు లని ఎంచి చలింపక సహించి యుండును. అట్టివాడు సుఖములుకల్గిన విఱ్ఱవీగడు, దుఃఖములు కల్గిన క్రుంగిపోడు. ఈలోకములో సుఖము ఏలాగు స్థాయిగాక, క్షణమాత్రమో దుఃఖముకూడ ఆలాగే క్షణ స్థాయి. అవి యెల్ల వచ్చుచు పోవుచునుండును. శాశ్వతముగ ఉండున దేదియు లేదు. ఒక్కటే నిత్యవస్తువు. అదియే శాంతిస్థానము. అతడే భగవానుడు. వానినే అంటిపట్టుకొని యుండుము తల్లీ, జీవితములో శాంతి నొందెదవు."

అటుపై ఒక చిన్న బాలిక మహాపురుషులకు నమస్కరించెను. శ్రీవారు ఆబాలిక శిరస్సుపై హస్తముంచి ఆశీర్వదించి – "వీరందఱు జగన్మాతృసమానలు.

"స్త్రియః సమస్తాః సకలా జగత్సు"

జగత్తులోని స్త్రీలెల్లరు జగన్మాతృ వివిధ శక్తులే. అటుపై ఒక భక్తురాలు వచ్చి స్వామి వారికి ప్రణమిలి వారి ఆరోగ్యవిషయమై ప్రశ్నింప మహాపురుషులు "ఆరోగ్య మేమియు బాగుగ లేదు. ముసలిశరీరము ఇంకేమి బాగు అగును?"

భక్తురాలు ఆహారము కూడ తగ్గినది కదూ?

మహాపురుషులు—అవును. ఏదో కొంచె పాటి ఆహారము తినుచున్నాను. జీర్ణశక్తి చినది. నోటిరుచియే లేదు. తిండిపై ఇచ్ఛయే పోయినది. ఈశరీరము ఉండునంతవఱకు దాని కొఱకే ఏదో ఆహారము భుజించుట, భగవంతుని స్మరించుటకే కదా ఈ జీవితము. భగవద్ధ్యానము, భగవత్స్మరణ తప్ప వేఱొండు రుచించుట లేదు. భగవానుని హృదయాంతరాళమున దర్శించిననే ఆనందము కల్గుచున్నది. ఈజగత్తు రెండు దినాలపాటిది. తల్లి, తండ్రి, సోదరులు, ఆత్మీయులు, బంధువులు, స్నేహితులు అందఱు అనిత్యులే. రెండురోజులపాటి వారు. అంతరాత్మ ఒక్కటియే సర్వదా తోడు నీడయై యుండును – అదియే నిత్యమైనది.

భక్తురాలు—స్వామీ, మాబోటి వారల గతి ఏమి? మేము మాయాబద్ధులగు జీవులము.

ఈసంసారము నట్టి పట్టుకొని "నాది, నాది" అను అహంబుద్ధితోనే చచ్చిపోవుచున్నాము. కాని ఈ మాయాబంధనమును తెంచుకోలేక పోవుచున్నాము. పలుదుఃఖములపాలైనను, ఈ సంసారమును వదలలేకున్నాము.

మహాపురుషులు—భగవానుడే గతి. వానినే శరణుజొరుము. అతడే సర్వస్వము. "త్వమేవ మాతా చ పితా చ" మాత, పిత, సోదరుడు స్నేహితుడు, బంధువును అంతయు అతడే సుమా. వ్యాకులచిత్తములో వానిని ప్రార్థింపుము. కచ్చితముగ అతడు కృప జూపును. ఈ దుఃఖభూయిష్ఠమగు ప్రపంచములో భగవంతు డొక్కడే సుఖనిలయము. "ఒంటె ముళ్ళకంపను తిన్నట్లు" అని శ్రీరామకృష్ణులు పలుకువారు. నోటినుండి రక్తము కాఱుచున్నను ఒంటె ముళ్ళకంపను తినుట మానదు. సంసారజీవులసుఖము ఈలాంటిదే సుమా! తల్లీ, వాని కృప లేనిదే ఏమియు కలుగదు." కొంతవడి ఊరకుండి మరల మహాపురుషులు ఈలా గనిరి. "ఈ సంసారము అనిత్యమని తెలిసికొనుటయు సహజమైన విషయమా ఏమి? వానికృపలేనిదే ఇట్టి జ్ఞానము కలుగదు. ఎక్కువగ పరితపింపుము, ప్రార్థింపుము. అప్పుడే వానికృప కల్గును. అతడు అంతరంగముననే విరాజిల్లుచున్నాడు. దయ చూపి ఈ మాయావరణమును తొలగించినచో వానిని చూడగల్గుదుము. కృప! కృప!! వానికృప వినా వేఱొండు ఉపాయము లేదు."

శివానందలేఖావళి

83

శ్రీరామకృష్ణమఠము,
బేలూరు, హౌరా.
30 ఆగస్టు 1919

శ్రీమర్—,

నీజాబు చేరినది. సంగతులు తెలిసినవి. గురుదేవుడు ప్రారంభించిన మానవసేవాకార్యమును మీ రందఱును సాగించుచున్నారు. మీ శక్తికొలది ఈ మహాకార్యమును, మీ రెంత కష్టమునకు శ్రమకు ఓర్చి, నెగ్గించుచున్నారో, అదంతయు ఆయన యెఱుగును. మీయందఱి పట్ల గురుదేవుడు సదా కృపాపూర్ణుడే. మా కందఱికిని మా ప్రాణములపై నున్నంత ప్రేమ మీయందున్నది. మేము మిమ్ము సదా దీవించుచుందుము. మీ రందఱును గురుదేవునివంకకు త్వరగొని పురోగమింపుడు. గురుదేవుడే మీ పట్ల కృపాపూర్ణుడై యుండగా, మీపనిని గని ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రీతు లగుచున్నా రనుటలో ఆశ్చర్య మే మున్నది? ఆ వార్త విని మేముకు ఎంతో సంతోషించితిమి. అచ్చటి కార్యక్రమమును ముగించిన పిమ్మట,... ... గారితో ఆలోచించి, నీవు పోనెంచిన చోటికి పొమ్ము. భగవంతుడు నిన్ననుగ్రహించును గాక. ఏకాంతమైన చోట ఒంటరిగ నుండ బోవుచున్నావు. మిక్కిలి జాగరూకుడవై మెలగుము. వయసో, ఎలప్రాయము; మనసు నెలయించునవో, పెక్కు లున్నవి. ఏమైన, సర్వేశ్వరుడు నిను ధన్యు నొనర్చు గాక, అనుటే హృదయపూర్వకమైన నా ప్రార్థనము.

నా ఆరోగ్యము బాగులేదు. వారము పది దినాలుగా పడిసెముతో జ్వరముతో బాధపడుచున్నాను. ఈదినము నా దేహపరిస్థితి రవంత

మెఱుఁగుగా నున్నది. మఠమున తోష్ణస్థితి బాగు లేదు. ఈసారి జగదంబామూర్తిపూజను మఠమున జరుపవలెనని కోరుచున్నారు. ఆమె సంకల్పించిన ట్లగును గాక. మీ కందఱికి నా హృదయపూర్వక ప్రేమాశీస్సులు

నీ శ్రేయోభిలాషి,
శివానంద.

84

శ్రీరామకృష్ణమఠము,
బేలూరు, హౌరా.
5 సెప్టెంబరు 1919

మఱ-

నీజాబు చేరి కొన్నాళ్లైనవి. కాని నా కారోగ్యము బాగు లేనందున జవాబు వ్రాయలేనైతిని. ఇప్పటికిని నాకు సమగ్రారోగ్యము కుదుర లేదు.

ప్రస్తుతము జీవితము నీవు గడపుచున్న విధము పరిశుద్ధమైన విధము. ఇట్లే సాగింతువేని జీవితసాఫల్యమును పడయుదువు. ఇదే రీతిలో పద, ముందుకు పద.

"ఎవని కిదే తుది జన్మమో అతి డీ 'గేహ ము'నకు వచ్చు" నని శ్రీరామకృష్ణుఁడు పల్కిన పల్కులను ఎంత ప్రయత్నించియు అర్థము చేసికొనజాలకున్నా నని వ్రాసితివి. అర్థము తెలిసికొన గోరితివి. నే నేరీతిగ నర్థము చేసికొంటినో —వ్రాయుచున్నాను.

ప్రస్తుతజన్మము తుదిదా మొదటిదా, రెండవదా, మూడవదా అను తలంపు భక్తులకు కలుగనే కలుగదు. భగవంతునిపట్ల తమ భక్తిని ప్రేమను వర్ధిల్ల జేసికొను టెట్లో అనియు తమకు స్థిరవిశుద్ధతను సమకూర్చుకొను టెట్లో అనియునే భక్తు లాలోచింతురు. భగవత్సంకల్పమునకు పరతంత్రులుగ నుండుటకు వారు ప్రయత్నింతురు. జననమరణములను గూర్చిన చింత వారి కుండదు. సమస్తమును భగవదిచ్ఛాధీన మనుటే భక్తుని విశ్వాసము. 'ఎవని కిదే తుది జన్మమో అత డీ గేహమునకు వచ్చు' నని శ్రీరామకృష్ణుఁడు పల్కిన పల్కులకు నేను గ్రహించిన యర్థ మిది:—శ్రీరామకృష్ణుఁడు భగవంతు నవతార మనెడి త్రికరణశుద్ధమైన విశ్వాసము గలవాఁడు ఆయనను దరియును. అతని కిదే తుది జన్మము.

మంత్రోపదేశమును పొందిన పిమ్మటనో సన్న్యాసదీక్షను స్వీకరించిన తర్వాతనో భక్తుని యందసభ్యవర్తనము గనఁ బడునేని, అది చాల తప్పు అనుటకు సందేహము లేదు. అయినను శ్రీరామకృష్ణుఁడు దేవు నవతార మనెడి నమ్మకమా భక్తునకు నిక్కముగ నున్నచో, ఈజన్మము లోనే ఎప్పుడో ఒకప్పు డతఁడు తన దుష్ప్రవర్తనకు తప్పక పశ్చాత్తాపఁ పడి తీరు నని నా నమ్మకము. దురదృష్టవశమున అతని కనుతాపము కలుగదేని, పైని పేర్కొన్న నమ్మకమతనికి లే దనియు అతని కీ జన్మమే తుది జన్మము కా దనియు గ్రహింపవలయును. దాతలలో అందఱికంటె అత్యధికకరుణామయులు మంత్రప్రదాతలే. మంత్రప్రదానము వారి అనుగ్రహము ఔదార్యము. మంత్రోపదేశము నొందినవాఁడు ఆ యనుగ్రహౌదార్యములకు తా నర్హుఁడ నని నిరూపించుకొన జాలకపోయినచో అది అతని దురదృష్ట మనియే చెప్పవలెను. ఈ జన్మమున కాకున్నను మఱొకజన్మమున నైనను అతని సాధన ఫలించి తీరును. ఏల యన నీవు పేర్కొన్న గురువులు ఉపదేశసమయమున ప్రసాదించిన మంత్రము అమోఘమైనది. అది ఎన్నటికిని రిత్త వోదు. ఈ జన్మములోనో మఱొకజన్మములోనో అది

ఫలించి తీరును. ఆ గురువులకు లౌకికవాంఛ లేవియు లేవు. ఎట్టి ప్రతిఫలాపేక్షయు లేక శుభములను వర్షించుటే వారి పని. నే జెప్ప నెంచినది చెప్పినాను. ఇక నీ వెట్లు అర్థము చేసికొన్న నట్లు.

ఆధ్యాత్మికసాధనాభిరతి సడలకుండువారిని జూతువేని, వారు సాధువతంసు లని తెలిసికొనుము. "సఖా, బ్రతికినంత కాలము నేను నేర్చుకొనుచునే యుందు" నని గురుదేవుడు చెప్పుచుండెడివాడు. అది మహోదాత్తమైన యుపదేశము. లక్ష్యము సిద్ధించిన పిమ్మటకూడ సాధనతృష్ణ తగ్గదు. కాని దృక్పథములో మా ర్పుండును. నాహృదయపూర్వకప్రేమాశీస్సులను చేకొనుము. నేను వ్రాసిన దానిని చదువుము, చింతనసేయుము.

నీ శ్రేయోభిలాషి,
శివానంద.

అనుబంధము : బాగ్బాజారులో నున్న మహారాజుగారి యారోగ్యము చాల మెఱుగుగా నున్నది.

85

శ్రీరామకృష్ణమఠము
బేలూరు, హౌరా
9 ఏప్రిలు 1920

శ్రీమర్ —,

నీజాబు చేరినది. సంగతులు తెలిసినవి. భగవదనుగ్రహముచే నీవు చాల హాయిగా ప్రశాంతముగా నున్నా వను వార్త తెలిసినంతనే నే నెంతయు సంతోషించితిని. నీకు నిండు భక్తిశ్రద్ధాప్రేమపవిత్రతలు గలుగు గాత మనుటే హృదయపూర్వకమైన నాప్రార్థనము. తొందరపడకు, మెల్లగా ముందునకు సాగుము. ఓర్పు లేకున్నచో ఈ మార్గమున నీకు శీఘ్రపురోగతి గలుగదు. సమస్తమును భగవదనుగ్రహాధీనము. కృపచే సర్వేశ్వరుడు ప్రేమమార్గమున నిన్ను తనయొద్దకు చేరదీసికొనునేని, నీమనస్సు ఆయన చరణారవిందములందు నిమగ్నమై యుండగలదు. క్షణకాల మాయన నీమనస్సును తనపాదములం దాసక్తిగొలిపినను, అది మహానుగ్రహ మని గ్రహింపుము. తొందర పడుట లాభకరము కాదు. మెట్టు మెట్టుగా మెల్లగానే ముందున కేగ వలయును. మనస్సును మితిమీఱి బలాత్కరింతువేని, కొన్నాళ్ళకు నీ కెంతయు అశాంతి గల్గును. ఇప్పుడు నీవు పడయుచున్న శాంత్యానందములు వినష్టము లగును, ఘోరాశాంతి మహార్ణవమున మునిగిపోవుదువు. ప్రస్తుతమునకు దేవు నిట్లు ప్రార్థింపుము: "దేవా, కరుణించి నా మనస్సును నీపావనాంఘ్రులవంక కాకర్షించి అట నెలకొన నిత్తువేని, అప్పుడే ఆసపాటుండును. ఆలాగు కాకున్న నాకు వేఱు దిక్కు లేదు" నీకు అనుకూలమైన ఆసనముననే కూర్చుండుము. అందుంగూర్చి విచారింప నక్కఱ లేదు. ముఖ్యముగ కావలసినది భగవంతు ననుగ్రహము.

ఒకపాట ఉన్నది:

చూపు నీ వాసంగకయున్నఁ జూడ నెట్లగు నిను? దరి కీవు రావేని మనసు నీ దెసకు పరుగిడఁగా నేరీతిఁ జాలు? చెపుమ.

కావున చెప్పుచున్నాను. నడవడిచే నీ పేరును సార్థకపఱచుకొమ్ము, నీవు ధీరేశుడవు, అధీరుడవై అశాంతి నొంద నేల? ఏది నీకు శాంత్యానందముల నొసగుచున్నదో దానినే కొనసాగించుచుండుము. దేవుడు తనపావనమూర్తిని హృదయమున నెలకొల్పుకొననిచ్చి

ధ్యానింప శక్తి నిచ్చుచున్నంతసేపు ధ్యానించుచుండుము. ఆ శక్తిని హెచ్చింపుమని ప్రార్థింపుము. ప్రార్థింతువేని ఆయనకృపచే సమస్తమును పడయగలవు. 'బాలానాం రోదనం బలమ్' 'శిశువుల బలము ఏడుపే' 'అమ్మా, తే' 'అమ్మా, తే' అని విలపించుటకే కాని శిశువునకు వేఱెందుకును శక్తి యుండదు. భక్తునివిషయము నట్టిదే. భక్తిలో ప్రేమలో సడలుపాటు కలిగెనేని, శిశువువలె విలపించుచు దేవుని ప్రార్థింపవలసినదే, వేఱు దారి లేదు. ఈ విషయమును గురుదేవుడు మాకు మాటిమాటికిని జెప్పుచుండువాడు. ఎవరైనను 'గురుదేవా, నాకు ధ్యానప్రార్థనలు చక్కగా సాగుట లే' దని మొఱపెట్టుకొన్నప్పుడు వెంటనే ఆయన చెప్పు జవాబు: "ప్రార్థింపుము, ప్రార్థింపుము. లోకజనని సమస్తము నొసగగలదు." కావున నేనును జెప్పుచున్నాను; భగవత్కృప కావలసినచో ప్రార్థింపుము.

ఇంతకంటె ఏమి వ్రాయుదును? నాహృదయపూర్వక ప్రేమాశీస్సులను చేకొనుము. సర్వేశ్వరుడు నీకు యోగక్షేమముల సమకూర్చుగాత.

భవదీయ శ్రేయోభిలాషి

శివానంద

విశ్వగుణాదర్శము

శ్రీరంగనాథానందస్వామి

[శ్రీరంగనాథానందస్వామి ఒకటిన్నరసంవత్సరములకాలము ప్రపంచపర్యటనము సాగించినారు. అమెరికాలలోను యూరోపులోను ఆస్ట్రేలియాలోను ఆగ్నేయాసియాలోను దూరప్రాచ్యములోను—మొత్తము ఇరువదియైదుదేశములను వారు దర్శించినారు. ఆ దేశాలలో ఉపన్యాసములు కావించినారు. విద్యార్థులతో, ఆచార్యులతో, భక్తులతో, పదవులలో ఉన్న మగువలతో, మగవారితో సమావేశములు నెరపినారు. భారతదేశమునకు మరలి ఆయన అద్వైతాశ్రమముననుండగా సోదరసన్న్యాసులు రక్తిగొల్పు వివిధవిషయములను ఆయన నడిగి చెప్పించుకొనినారు. ఆ సంభాషణము నిట సంక్షేపించుచున్నాము.]

ప్రశ్న—పాశ్చాత్యదేశములలోని మానవుల ప్రవణతలలో మీకు మిక్కిలి మెప్పుగూర్చిన వేవి? వేనిని గని మీరు మిక్కిలి నొచ్చుకొంటిరి?

జవాబు-నా పర్యటనల ఒకట్నిరసంవత్సరకాలములో పూర్తిగా ఒక్కసంవత్సరమును పాశ్చాత్యదేశాలలో ముఖ్యముగా సంయుక్తరాష్ట్రాలలో గడపితిని. అచ్చట అనేక విషయములు ఏ యాగంతుకునికైనను, మెప్పుగూర్చును. అట్లే నాకును అవి మెప్పును గూర్చినవి. అచటి ప్రజల కున్న గొప్పసత్త్వ, ఒడలు దాచుకొనక కష్టపడి వారు చేయు పనులు, వారు సేకరించి పెట్టియున్న అద్భుత సంపద, భౌతికాదిశాస్త్రములందును సాంకేతిక విద్యలయందును వారి నిష్ణాతత్వము—ఇవి యే యాగంతుకుని డెందముననైనను నిక్కముగ హత్తుకొను విషయములు.

మీ ప్రశ్నలో మీరే సూచించినట్లు ఆగంతుకులను విషాదకరములైన విషయము లును అచట నున్నవి. ఎక్కువగా మీ కచట కనిపించునది ఐహికపరత. నేటి అమెరికా నాగరకతాతత్త్వము నారసినచో ఇంద్రియ వశ్యుడగు మానవుడే దాని తుది లక్ష్యముగ గననగును. ఆ తత్త్వము ప్రకారము ఇంద్రియ ప్రీణనమే పరమాదర్శ మగుచున్నది. మానవు డనగా దేహమే, దేహపోషణమే సర్వస్వము అన్నమాట. దీని ఫలితము మొదట బాగుగనే యుండెను. మానవుడు శక్తివంతుడు కార్య శూరుడు నయ్యెను. భౌతికస్థాయిలో అతడు తన్ను ప్రకటించుకోగలిగినాడు. కాని మలి దశలో ఈ తత్త్వములోని దొసగులు కనబడ జొచ్చినవి.

ఆ దొసగులలో నొకటి ఉజ్జృంభితమయిన యింద్రియపరత. దీనిని గుర్తింపని ప్రేక్షకు డుండడు. ఇట్టిదే దుండగము లొనరించు నభి రతి. అమెరికాలో నేడు ప్రముఖముగ గన నగునవి యీ రెండు-ఇంద్రియపరత దుండగ ముల కొడిగట్టు ప్రవణత. సంయుక్తరాష్ట్రల లోని ఈ యింద్రియవ్యభిచరణాభిరతిని మాట లలో దెల్పుట కష్టమయినను, అది అత్యంత ప్రకటముగ నున్నది. ఇది యెంతయు విషాద కరమైన పరిస్థితి. మహిళపైని ఆధ్యాత్మికదృష్టి లేనే లేదు. కేవలము ఆమె దేహము అంగడిలో అమ్మకపు సరకుగా నున్నది. పరిశ్రమరంగము లోను ప్రకటనలలోను పత్రికలలోను రేడియో లోను ఇది నేడు అవధులు మీఱినది. న్యూయా ర్కులో ఒక నాటకము ప్రదర్శింపబడిన దట. అందు ఎట్టి జంకుగొంకులును లేక బండబూతులు రంగముపై చూపబడినవట. విశ్వకళాపరిషత్తు లలో సైతము ఇట్టివి జరుగుచున్నవి.

ఎట్టి ఆగంతుకునైనను నొచ్చుకొనజేయు నంశములలో ఇవి కొన్ని. ముఖ్యముగ ఆధ్యా త్మికదృష్టియు ప్రాచీనసంస్కృతియుగల భార తీయుని కివి మిక్కిలి దుస్సహములు కాని ఇవి నాకు పత్రికలు పుస్తకములు మున్నగువాని ద్వారా తెలియవచ్చినవి. నేను కలసికొన్న వారు గొప్పవారు. విద్యార్థులలో ఉపాధ్యాయు లలో పౌరులలో వరిష్ఠులతో సమాగమము నా కొనగూడినది.

ప్రశ్న—మీరు దర్శించిన దేశాలలో మాన వుల పునరుద్ధరణమే ప్రపంచమున సమస్య అని గుర్తించిన మేధావులతో మీకు కలయిక గలి గెనా? ఈ సమస్యనుగూర్చి వారి యభిప్రాయ మేమో ?

జవాబు—అట్టి మేధావులతో కలయిక నాకు గలిగినది. అమెరికాకు వచ్చినయిప్పుడు మాత్రమే కాదు, ఇంతకుమునుపు యూరోపియ దేశాలకు నేను పోయియుండినప్పు డచ్చటను, దక్షిణమెరికాలోని పలు దేశాలలోను, ఆగ్నేయ దేశాలలోను, దూరప్రాచ్యాసియా దేశాల లోను అటువంటి వారితో నేను కలసికొని యున్నాను. నవ్యనాగరకతపేర మానవతతికి గలిగిన అధఃపతనమును గని నిజముగ విస్మితు లైన వా రున్నారు. కాని పాశ్చాత్యదేశాల వారికి మానవస్వభావప్రగాఢపరిజ్ఞానము లే దనుటను నేను గుర్తించినాను. ఇంద్రియపరి ధుల దాటించి, మానవుని స్వభావమును ప్రత్యక్షమొనర్చు తత్త్వశాస్త్ర మచ్చటలేదు. అట్టి సాక్షాత్కారమునకై వా రుబలాటపడు చున్నారు, కాని స్పష్టముగ గ్రహింపజాల కున్నారు. ముఖ్యముగా సంయుక్తరాష్ట్రాలలో నేనుగన్న దిది—రచయితలు సంఘదోషాలను చాల చక్కగా వర్ణించుచుందురు. నేటి మాన వుల చిక్కులును కష్టాలును మన డెందములలో

హత్తుకొనునట్లు వారు ప్రపంచించుచుందురు. కాని చెడుగులకు ప్రతిక్రియలను జూప వారు దొరకొందురేని, ఆ చెడుగులకంటె వీరు సూచించు ప్రతిక్రియ లెక్కువ యనర్థకరములుగ నుండును. మనోవ్యాధుల చికిత్సారంగమున మాత్రమే కాక, ఇతరరంగములలో పెక్కింట కూడ పరిస్థితి అట్లే యున్నది. భారతదేశము ప్రపంచమున కమోఘముగ సహకరింపగల రంగ మిది. వీనిని చేయుము, వానిని మానుము అని విధించుటయు నిషేధించుటయు కాదు భారతీయపద్ధతి, మానవుని మహిమను అంతస్తునుగూర్చిన కనువిప్పును గలిగించుటే భారతీయవిధానము. వేదాంతమునకు గల గొప్పతన మదే. ఈవిధముగ దానిని ప్రజలయెదుట నుంతు మేని, అన్ని దేశాలమేధావులును వెనువెంటనే సాదరముగ గ్రహింతురు.

ప్రశ్న—అమెరికాలో శ్రీ వివేకానంద స్వాముల యాధ్యాత్మికోపదేశాలు భవిష్యత్తు నెఱిగి తదనుగుణముగ కావింపబడిన వనుటను అనగా వారి సమస్య లిప్పటిరూపు దాల్చుటకు ముందే వానికి పరిష్కారములుగ స్వామిజి వేదాంతమును యోగమును బోధించినా డనుటను అచటి నాయకులు గుర్తించినారా ?

జవాబు—అత్యల్పసంఖ్యాకులగు మేధావులు మెల్లగా గుర్తించుచున్నారు దానిని. అమెరికనుల సంఘముపై సంస్కృతిపై వివేకానందస్వాములముద్ర సార్వత్రికముగా అంతగా కనిపించుటలేదు. ముఖ్య కేంద్రాలలో అందుకై వెదకవలయును. చికాగోలో విశ్వమతమహాపరిషద్వేదిపై శ్రీస్వామిజి యగపడిన తర్వాతి పదేండ్లకాలమువఱకు అందుల ప్రభావ మెక్కువగానే యుండెను. క్రైస్తవ మతవ్యవస్థలో విప్లవాశయాలు, ముందున కుటికించు ఆశయాలు, ఈనాడు చెలరేగుచున్నవి కదా. ఇవి అలనాటి స్వామిజి ఆశయాలతో తు. చ. తప్పక సంవదించుచున్నవి. చికాగోలో జరిగిన విశ్వమత మహాపరిషత్తునకు స్మారకముగా నిటీవల 76 వ వార్షికోత్సవము జరిగినది. అప్పుడు కాథొలిక్కు నాయకుడైన ఫాదరు రాబర్టు కామ్బుబెల్లు తన ప్రసంగములో కాథొలిక్కువ్యవస్థలో నేడు చెలరేగుచున్న తిరుగుబాట్లను శ్రీ వివేకానందస్వామి ఆ నాడే సూచించినా డని తెల్పియున్నాడు: వివేకానందునిగూర్చి చదివియున్న మేధావు లందఱును ఈ విషయమును గుర్తించుచున్నారు. కాని స్వామిజిని గూర్చి చదివియుండని వారి సంఖ్య అనంతము.

వేదాంతసిద్ధాంతమును బహిరంగమున గొనియాడుటల నట్లుండనిండు. ఏ యావశ్యకతను స్వామిజి గుర్తించెనో ఆ యావశ్యకతే అట కననగుచున్నది. పాశ్చాత్యనాగరకత కొకయాధ్యాత్మికపునాది ఏర్పడవలెననియు, మతములు అసంకుచితములుగ నుండవలెననియు, వానికి పరస్పరాశయవినిమయము నిరాక్షేపముగా సాగుచుండవలె ననియు స్వామిజి వక్కాణించియుండెను. శ్రీవివేకానందాముల ద్వారా వేదాంత మీా డెబ్బదేండ్లుగా ఏమి కఱపుచుండెనో ఆపాఠమునే తమపాఠముగా బోధించుచుండువారు ఈనాడుకూడ నున్నారు. కావున దీనిని వారు నిదానముగా గుర్తించుచున్నారు, చాల నిదానముగ! అమెరికనులు, తమ తాత్కాలికసమస్యలలో, తాము సాధించుకొన్న గొప్పలలో, సాంకేతికవిద్యలో తాము గడించిన మహావిజయాలలో నిమగ్నులై యున్నారు. అమెరికనులు తమ సమస్యలను భారతీయుల ఆశయాలయు విలువలయు వెలుగులో నుంచి ఇంకను పరికించుకొన లేదు. కాని గొప్ప పరిపాకము కలుగనున్నది. నేనీ లాగు చెప్పుచున్నందుకు కారణ మిది—దాదాపు తొంబది

పర్యాయములు రేడియోప్రముఖులు వార్తా పత్రికల ప్రముఖులు నాతో ఏకాంత సమాగమ సంభాషణలు జరిపియున్నారు. అందఱు నన్ను ఈలాగు ప్రశ్నించినారు: "అమెరికా కానడా దేశాలప్రజలు భారతీయుల యాశయాలవంక కింతగ మ్రొగ్గుచున్నారే, ఇందుకు మీరు చెప్పు సమాధాన మేమి?"–సర్వసాధారణముగ అడుగబడుచుండిన ప్రశ్న యిది.

పాశ్చాత్యదేశాల ప్రజలు ఉత్తేజకరమైన ప్రాచ్యదేశాల దివ్యజ్ఞానమువంకకు మ్రొగ్గుచున్నారనుటను ఈవార్తాప్రచారక ప్రముఖులు నిక్కముగ గుర్తించుచున్నారు. పాశ్చాత్య దేశాలలో భారతీయాశయాలను వేదాంతాశయాలను వ్యాపింపజేయుటకై శ్రీవివేకానంద స్వామి ప్రారంభించిన యుద్యమమునకు నేడు బలము చేకూరుచున్నదని అది యింకనింకను ప్రబలతరమగుచున్న దని యిందువలన తెలియనగుచున్నది. ఐనను భారతదేశమునుండి వెలుపలికి వ్యాపించునవి ఎల్లప్పుడును శ్రేష్ఠములైన విషయములుగనే ఉండుట లేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు చౌకవిషయములుగూడ వెలుపల కేగుచుండును ప్రస్తుతకాల సమస్యలను గూర్చి భారతీయులయాశయ మేమో పారమార్థిక దృక్పథ మేమో తెలిసికొనవలయు ననుకుతూహలము అమెరికాప్రజలలో విశేషముగా కననగుచున్నది.విచారశీలులకును పరమార్థాన్వేషకులకును భారతీయవరిష్ఠాశయాలే అందుబాటగుచుండును. ఇతరులకు అసారములును అల్పసారములు నగు విషయములు చేకూరుచుండును. (సశేషము)

ఊర్ధ్వగతి

కీ. శే. కులపతులు ముట్నూరు కృష్ణరావుగారు

సోదరా, ఎందుకీ తటపటాయింపు? నేల మీద ఎన్ని పరుగులైనా తీయగలవు, ఎన్ని గంతులైనా వేయగలవు. కాని భావప్రపంచం లోకి వచ్చేసరికి, గాలిపీల్చ లేనట్లు ఉక్కిరిబిక్కిరై భయగ్రస్తుడవగుతావు.

నీవు మనుష్యుడవు, మనోమయపురుషుడవు. భావప్రపంచంలో స్వేచ్ఛగ ఆనందంగ విహరించడానికి కాదా, నీకు ఊహలనే రెక్కలిచ్చింది? నీవును విహంగమవై భావశిఖరాలను దాటి ఎగర వేమి?

భావజగత్తు అయథార్థము, కాల్పనికము అని తలంపకు. భౌతికశక్తికంటె మనోమయశక్తి వేయిరెట్లు బలవత్తరమైనది. వైశాల్యంలో ఎన్నిరెట్లు విస్తీర్ణమో చెప్పనలవి కాదు. దేశకాలముల అంచులనుగూడ దాటిపోగలదు.

ప్రాణశక్తి భౌతిక జగత్తునుండి ఉద్భూతమైనను అచేతనము నంతను శాసించి ఆధిపత్యమును ప్రతిష్ఠించుకొనుచున్నది. ప్రాణశక్తిని నీవు ప్రత్యక్షముగ చూచుట లేదా? అది అచేతనమును సహితము చేతనముగ మార్చివేయగల్గుచున్నది.

అట్లే మానసికశక్తి ప్రాణముకంటెగూడ అధికమై ప్రబలమై, విస్తీర్ణమై తన ఆధిరాజ్యాన్ని స్థాపించుకొంటున్నది

నీలో బుద్ధి ప్రస్తుతము సంకుచితమై, దుర్బలమై, చంచలమై నిన్ను భయవిహ్వలునిగ చేయుటచేత, భావప్రపంచంలోకి అడుగిడడానికి జంకుతున్నావు.

నీకున్న బుద్ధిని శాస్త్ర, నేలమీద సాముకే ఉపయోగించగల్గుచున్నావు. కాని, భూమిపై ఉన్న ఊర్ధ్వలోకాలకు పోవడానికి ప్రయోగించుకోలేక నీ జీవితాన్ని కూపస్థమండూకంలాగు క్షుద్రపఱచుకొంటున్నావు.ఎంత విచారకరము!

సోదరా, బుద్ధివ్యవసాయానికి గడంగుము. దానిని రాపిడిచేసినకొద్దీ అది విజ్ఞానమై, జ్ఞానశక్తి, క్రియాశక్తి, ఇచ్ఛాశక్తి త్రివేణివలె తరంగితమౌతూ నిన్ను మహాలోకమునకు జేర్చగలదు.

నీ జ్ఞానశక్తి సత్యలోకద్వారాలను తెఱచి, ఆత్మజ్యోతినుండి వెలువడు రోచిస్సులను గోచరింపజేయును. క్రియాశక్తి నిన్ను కర్మవీరునిగ నొనర్చి, తపోలోకమునకు గొంపోవును. ఇచ్ఛాశక్తి నిన్ను ప్రేమమయునిగ నుల్లసింపజేసి జనలోకమున ఆనందరసనిమగ్నునిగ గావించును.

లెమ్ము: ఊర్ధ్వలోకాలన్నీ ద్వారాలను తెఱచుకొని నీరాక కెదురుచూచుచున్నవి. మార్గమధ్యమున నిలిచిపోకుము. నీ దేహము, నీ ప్రాణము, మనస్సు నిన్ను వదలిపోవునేమో యని బాధపడుచున్నావు—భయము వలదు. అవికూడ నీకు సోదరయాత్రికులై, నీతోబాటు అమృతమును గ్రోలి, అమరత్వమును పొంద గోరుచున్నవి.

విశేషదర్శనబీజము

సుబంధు

ఎదుగుచున్న శిశువును పరికింపుడు. పెద్దవారు పెడదారులు ద్రొక్కించి చెఱుపకున్నచో పరిసరములను అర్థముచేసికోవలెనను సహజాభిలాష శిశువులో కననగుచుండును. దృశ్యములు శబ్దములు చలనములు శిశువు నాకర్షించును. శిశువు తన అందుబాటులోని వస్తువులను అందుకొనుచు లాగుచు నోటబెట్టుకొనుచు పాఱవేయుచు ఎన్నిపర్యాయములో మనకు చిరాకును విసుగును గలిగించుచుండును. ఈ శిశుచేష్టల కర్థమేమి? శోధింపు మనియు స్వానుభవముచే తెలిసికొను మనియు కేవలము సహజావబోధమే శిశువును ప్రేరించుచున్నదనుట. శిశువుమాతృభాషనలవఱచుకొనుటయు ఈరీతిలోనే. జీతముపుచ్చుకొను ఉపాధ్యాయుని కొఱకో ఆచారప్రయుక్తమైన తర్ఫీదుకొఱకో ఏ శిశువును వేచియుండదు. శబ్దములకును పదార్థములకును గల సంబంధము శిశువు తనంతట గుర్తించును. అక్కఱ గలిగినప్పుడు తనకు వలసిన వస్తువులకు సరిపడు శబ్దములను జతపఱుపదొడంగును. రెండేండ్లవయస్సు నిండులోపుగనే ఈ యద్భుతము ఘటిల్లును. ఆశయములును పదజాలమును వర్ధిల్లుకొలదియు ఇంకనింకను నేర్చుకొనుట కనువైన ప్రశ్నావళిని శిశువు రూపేర్పఱచుకొనును.

ఏండ్లు గడచుకొలదియు ప్రశ్నించి తెలిసికొంద మనెడి యీ కుతూహలము అణగిపోవును, లేదా పలుచబాఱును, దుర్నియుక్త

మగును. అందుల కొక కారణ మిది: ప్రాయము వచ్చుటతోనే ఆశయాలరంగమును కార్యరంగమును ఎంతగనో విస్తరిల్లును. అప్పటి ముఖ్యాశయము లివి: కుటుంబము నేర్పఱచుకోవలెను, దాని అభివృద్ధి కన్నివసతులను సమకూర్చుకోవలెను, సాంఘిక బాధ్యతలను నెఱవేర్చుకోవలెను, తండ్రితాతలనుండి సంక్రమించిన సంస్కృతికిని దేశభక్తికిని అనుగుణమైన రీతిలో ప్రవర్తింపవలెను. వీనికి పాటు పడుచున్నతనికి వ్యవధి చాల పరిమితముగ నుండును, దేహారోగ్యమును అట్లట్లుండును. కార్యరంగములను ప్రణాళికలను తగ్గించుకోవలసివచ్చును, కుతూహలమునకును ఒకమితి తప్పదు. కావున కుదుటబడిన నడిప్రాయము వారి ప్రశ్నోత్తరాలును కొన్ని పరిచితమార్గాలలోమాత్రమే సాగుచుండును

మార్గములు జన్మాంతరానుగతము లనిపించు జాడలు కొన్ని శిశుదశయందుసైతము గుర్తింపవచ్చు. కొన్నివర్ణములను జూచినప్పుడు ఒకరీతిపాట విన్నప్పుడు కొందఱు శిశువులు ప్రీతు లగుచుందురు, ఆ వర్ణములు ఆ పాట మఱికొందఱు శిశువులకు ప్రీతికరములుగ నుండుట లేదు. కథల నర్థము చేసికోగల వయస్సువచ్చినప్పుడు ఒక్కొక్కరకపు కథలు కొందఱుకొందఱు బాలురకు రుచించుచుండును. వీరకథలు కొందఱికి రుచించును. సేవాధురంధరుల ఉపకారపరుల కథలు కొందఱి కిష్టపడును. ఉపదేశకథలు కొందఱికి, శిల్పసమంచిత కథలు కొందఱికి నచ్చుచుండును. ప్రతిశిశువులోను అంతర్గతముగ నొక నమూనాయున్నది. అది వెలుపలిజగత్తున చుట్టునుండు వానినుండి తనకు సరిపడు దాని నెన్నుకొని దానిని ప్రణాళికలుగను కార్యకలాపములుగను రూపొందించుచుండును. ఈ ఎన్నికొనుటలును ప్రత్యేక శ్రద్ధచూపుటలును జన్మాంతరానుగతము లనుటకు సందేహ ముండదు. వయసు హెచ్చుకొలది ఈ 'యెన్నికొనుట'లోను 'ప్రత్యేక శ్రద్ధచూపుట'లోను నానాటికి ఊనిక ఎక్కువగుచుండును. వారి వారి ప్రత్యేకపు టక్కులల కనుగుణముగ వారివారికి కుతూహలము కలుగుచుండును. అరుదుగా ఎవరో కొందఱు మాత్రమే చిరము తమకు పనుపడిన మార్గావధుల నతిక్రమించి తమ కుతూహలమును పాటించుచుందురు. అట్టివారి వ్యక్తిమహిమ గంభీరమును విపులమునై యొప్పును ఆ కుతూహలము వారికి ఆజన్మసిద్ధమనియు, అందఱికి నది యలవడ దనియు నేల తలంపరా దందు రేమో! మనలో ప్రతియొక్కరును ''మన సోమరితనమును సమర్థించుకొనుట కొకసాకు చెప్పుచున్నామా, మన అవధుల నతిక్రమించుటకు యథాశక్తి ప్రయత్నించుచున్నామా'' అని తనఅంతరాత్మ నడిగిచూచుకోవచ్చు. ప్రతిపాదనల మన మెట్లు సమర్థింతు మనుట ముఖ్యము కాదు. స్వేచ్ఛగ మనము కావించు పర్యాలోచనమును, మనఃపూర్వకముగ మన మొనరించు పునఃపరిష్కారము నే ముఖ్యములు. వాడుకపడ్డదారులనుండి చీలిపోవు స్వేచ్ఛ ఆలోచనావిధానమున గర్భితమై యున్నది. తగినట్లును ఎడతెగనట్లును ఆ స్వేచ్ఛనుపనివఱచుకొందు మేని ఆత్మజ్ఞానప్రాప్తికి దారితీయును. ఆ స్వేచ్ఛ లేదేని మానవు డేవో కొన్ని పనులకై మాత్రము వేర్పడ్డ యంత్రము వంటివా డగును. అప్పుడు పాపములు చేయువాడు పాపములనే ఇంక నింకను చేయుచుండును. అవివేకి తన వివేకరహితకార్యములనే మరల మరల సాగించుచుండును. ''ఈయీపనులు చేయుము, ఈయీపనులను మాను'' మని మానవులకు హితోపదేశము సేయుట వ్యర్థ

మగును. విముక్తిని ప్రాపించుట అప్పుడు సాధ్యము కానేకాదు. కావున భారతీయ తత్త్వశాస్త్రము ఆ వాదమును నిరసించుచున్నది.

* * *

దైనందినప్రత్యక్షసంభవములను కొన్నిటిని పరికించితిమేని పైనచెప్పిన యాశయములు మనకు తెలిసివచ్చును. పచ్చిక బొత్తిగ లేకుండిన యొకనేలలో, మంచివాన కురిసి వెలిసిన కొన్నాళ్లకు గడ్డిక మొలక లంకురించుచుండును. దాని విత్తనములు ఆ నేలలో మఱుగుపడి యుండియుండవలెనని వెంటనే మన మూహింతుము. అట్లే మోక్షమార్గశ్రవణమాత్రముచే ఎవనిలో రోమహర్షమును అశ్రుపాతమును కననగునో అతనిలో విశేషదర్శనబీజ ముండి యుండవలె నని గ్రహించుట నిర్బాధము. ఈ లక్షణములు కననైన చోట, ఆ బీజ మచిరకాలములో ఆత్మభావభావనారూపమహావృక్షముగ పెంపొందును. ఆభావన-''నే నెవడనుగా నుంటిని? ఎట్లుంటిని? ఇది (ఈ శారీరాదికము) ఏమి? ఇ దెట్లు కల్గినది? మన మేమి కానున్నాము? ఎట్లు కానున్నాము?'' అనెడి రూపము దాల్చును. ఆలాగు ప్రశ్నించుకొనుట ఆరంభమైనంతనే అది ఆత్మసాక్షాత్కారమార్గముననే విముక్తిపథముననే కొనిచనగలదు.

అట్టి విశేషదర్శనబీజము లేనివాని ప్రవర్తనలో తదనుగుణమైన లోప ముండును. ఆధ్యాత్మికజీవితము నట్టివానియెదుట ప్రస్తావించితిమేని అతడు కాదనును, వాదించును, చేతనైన ప్రతిఘటించు జిత్తుల నన్నిటిని ప్రయోగించును. అతని వాదమును ఖండించి ఆధ్యాత్మికదృక్పథము నించుమించు అంగీకరింపక తప్పనిస్థితి కతని గొనివచ్చితివేని, అతని కేమో అది రుచింపదు, అత డీప్రసంగమునకు స్వస్తి చెప్పును, లేదా వే రెచ్చటికో తాను పోవలసియున్న దని చెప్పి నిన్ను వీడి పోవును, మరల రాడు. అట్టి ప్రతికూలచిత్తవృత్తిని తనబోధనలు మార్పొందింపజాల వని వివేకియగు గురువు గుర్తించును. అట్టివారు మాఱవలె ననిన వారికి ప్రకృతిప్రతిఘాతములు తగులవలెను, అప్పుడే వారిలో 'నా కేమి కొదువ' అనెడి 'ధీమా' అణగిపోవును, గట్టి పునాదులపై వినయము నెలకొనును.

విశేషదర్శనబీజమున్న చోట మెట్టుమెట్టుగా సాధన సాగును, అన్వేషణదశ అతిక్రాంతమై దానిపైదశ సిద్ధించును. ఆత్మసాక్షాత్కారము కల్గును. ఆత్మసాక్షాత్కార మనునది అనిర్వాచనీయమును ద్వంద్వాతీతమును నగు ననుభూతి. దాని నధిగమించినవాడును అట్టి యతనిని [illegible] ఆశ్రయించువాడును ధన్యులు.

భీష్ముడు ధర్మజునకు కావించిన ధర్మోపదేశం

ప్రభాకర్

ధర్మం అనగా ఏమి? ధర్మమును నిర్వచించడం సులభంకాదు. శ్రీమద్రామాయణంలో వాల్మీకి మునీంద్రుడు వ్రాసిపెట్టిన శ్రీరామచంద్రుని యీ వాక్యం చిత్తగించండి—

సూక్ష్మః పరమదుర్జ్ఞేయః
సతాం ధర్మః ప్లవఙ్గమ.

సత్పురుషులు అనుష్ఠించుధర్మం సూక్ష్మమైనది. దానిని అర్థం చేసుకోవడం చాలా కష్టం.

స్థూలదృష్టికి అధర్మంగా కనిపించినది సూక్ష్మ దృష్టికి ధర్మంగా అవగతమయ్యే సందర్భా లున్నాయి. స్థూలదృష్టికి ధర్మంగా అగపడింది సూక్ష్మదృష్టికి అధర్మంగా స్పష్టపడే సందర్భా లున్నాయి.

అయినా ధర్మమునకు ఇప్పటికి మనకు లభించియున్న వివరణాలలో భారతీయ మహ ర్షులు ఒసగిన వివరణమే ప్రకృష్టమైనదిగా ఉంటున్నది. స్వలాభంకోరి ఏమి తలపెట్టినా, ఏమిచెప్పినా ఏమిచేసినా–అదంతా అధర్మమే. స్వలాభాపేక్షను త్యజించి విశ్వమానవ శ్రేయ స్సుకై ఏమి తలపెట్టినా, ఏమి చెప్పినా, ఏమి చేసినా – అదే ధర్మం. ఆత్మనో మోక్షాయ జగద్ధితాయచ – తనకుతాను కోరుకోవలసింది మోక్షమును, లోకులకై తాను కోరవలసింది వారి హితమును – ఈ రెండు లక్ష్యాలకూ సాధకమేదో అదేధర్మం అనడం ప్రాచీన భార తీయ మహర్షుల నిర్వాహం. ఐనను ధర్మోప దేశమే సకల సారస్వతమునకూ సారమైన అంశం అనడంకూడా భారతీయ మహర్షుల లక్ష్యం, వారి అభిప్రాయం, వారి విశ్వాస మున్నూ.

ధర్మమును ఉపదేశించే పద్ధతినిబట్టియే సార స్వతంలో శాఖావిభేదాలను వారు నిరూపిం చారు. ఏపనిని ఎందుకుచేయాలో ఎందుకు చేయ కూడదో కారణం పైకిచెప్పక, తమహృదయం లోనేమో ప్రజాక్షేమమునే ఉద్దేశించి – యీ యీ పనులను చేయండి, యీ యీ పనులను మానండి – అని కఱపడం ప్రభువులు శాసించు పద్ధతి. ఆలాగు ధర్మోప చేసే సారస్వత శాఖ వేదములే.

)రామచంద్రుడు హరిశ్చంద్రుడు నలుడు యుధిష్ఠిరుడు మున్నగు మహాపురుషుల నడ వడులవంటి నడవడులను అలవఱచుకోండి, వారి శత్రువులయిన రావణ దుర్యోధనాదుల నడ వడులవంటి నడవడులను పరిహరించండి అని పూర్వచరిత్రోదాహరణపూర్వకంగా మిత్రుని వలె ధర్మోపదేశంచేసే సారస్వతశాఖ ఇతిహాస పురాణాల సముదాయం. తన సౌందర్యంచేత ప్రియుని వశపఱచుకొని తాను ఉపదేశించే హితమందతనికి ఆసక్తి గొలిపే ప్రియురాలివలె శబ్దార్థాల రామణీయకంచేతనూ చమత్కార సమృద్ధిచేతను శృంగారాది రసభరితతచేతను సహృదయులకు తన్మయత సమకూర్చి తాను ఉపదేశించే ధర్మమందు వారికాసక్తి గొలుపు సారస్వతశాఖ కావ్యశాఖ. ధర్మోపదేశమే వేదముల హృదయం. ధర్మోపదేశమే ఇతిహాస పురాణాలహృదయం కాబట్టి ఇతిహాసపురా ణాలు వేదాలకు అనువాదాలే అను ప్రాజ్ఞోక్తి ప్రఖ్యాతిగాంచింది.

మన భారతీయ సారస్వతంలో ఉండేగొప్ప యితిహాసాలు రెండు – శ్రీమద్రామాయణం మొదటిది, మహాభారతం రెండోది. వానిలో మహాభారతం మనకిప్పుడు ప్రకృతం. మహా భారత ప్రశస్తిని ఎందఱో చెప్పారు, ఎన్నివిధాల లోనో చెప్పారు, ఎంతచెప్పినా, అత్యుక్తికాదు. ఆప్రశస్తిని తెలిపే నన్నయ్యభట్టారకుని ప్రసిద్ధ మైన యీ పద్యాన్ని అనుసంధించి సంతృప్తి చెందుతాం:

ధర్మతత్త్వజ్ఞులు ధర్మశాస్త్రంబని
యధ్యాత్మవిదులు వేదాంతమనియు
నీతి విచక్షణుల్ నీతిశాస్త్రంబని
కవివృషభులు మహాకావ్యమనియు
లాక్షణికులు సర్వలక్ష్య సంగ్రహమని
యైతిహాసికులితిహాస మనియు
పరమ పౌరాణికుల్ బహుపురాణసముచ్చ
యంబని మహిఁగొని యాడుచుండ
వివిధ వేదతత్త్వవేది, వేదవ్యాసుఁ,

డాదిముని, పరాశరాత్మజుండు,
విష్ణుసన్నిభుండు – విశ్వజనీనమై
పరఁగుచుండఁజేసె భారతంబు.

ధర్మతత్త్వజ్ఞులు మహాభారతాన్ని ధర్మశాస్త్రంగా తలదాలుసారుకదా. కలకండలో ప్రతిఅణువూ కలకండే ఐనట్లుగా ధర్మశాస్త్రమైన మహాభారతంలో ప్రతిఘట్టమూ ఒక ధర్మశాస్త్రం, ధర్మసూత్రదర్పణమే. ధర్మరాజుకు భీష్ముడు ధర్మం ఉపదేశించే ఘట్టంకూడా అలాంటి ధర్మసూత్రదర్పణమే. అది పద్ధెనిమిది పర్వాల మహాభారతంలో—మన తెలుగు భారతాన్ని మనస్సులో పెట్టుకొని చెబుతున్నాను- పండ్రెండవ పర్వమైన శాంతిపర్వంలో ద్వితీయాశ్వాసంలో ప్రారంభమై ఆనుశాసనిక పర్వం తుది ఆశ్వాసంలో పరిసమాప్తి నొందుతూ మొత్తం రవంత తక్కువగా ఐదువేల గద్య పద్యాలలో పొందుపడిఉన్నది.

ఇచట వక్తృవైలక్షణ్యమూ శ్రోతృవైలక్షణ్యమూ విషయవైలక్షణ్యమూ – మూడు వైలక్షణ్యాలూ గమనార్హాలు.

వక్త భీష్ముడు. ఆయన మాహాత్మ్యమును ఎంతటో ఎన్నిసందర్భాలలోనో స్తుతించియున్నారు. ఆ గొప్పతనాన్ని స్పష్టపరుస్తూ భీష్మునితోనే శ్రీకృష్ణుడిలాగన్నాడు.—

దమమును, సత్యముం, దపము,
దానము, వేదములందుఁ జాప వే
దమునను గల్గు నైపుణియు,
ధర్మవిశిష్టతయున్, విరోధిభూ
రమణవిమర్దన క్రమవి
రాజితశౌర్యము – నీకుఁబోలె నై
జములగువాఁడు వేఱొకఁడు
శంతనునందన పుట్టఁడెన్నఁడున్

దమము, సత్యము, తపము, దానము, వేదములందును ధనుర్వేదమునందును నైపుణ్యము, ధర్మశాస్త్ర పరిజ్ఞానము, శత్రురాజుల నిర్జించి ప్రకాశించిన శౌర్యము – అనెడి ఇవి నీ సహజగుణములు. నీవంటివాడు మఱొకడు భువియందు పుట్టబోడు – శ్రీకృష్ణునివాక్కున నింతగ పొగడ్గనుటను మించిన వైలక్షణ్యం ఉంటుందా?

(సశేషం)

వార్తలు విశేషాలు

వేదాంతసొసైటి, సెయింటులూయి, సంయుక్త రాష్ట్రాలు 1969-70 సంవత్సర నివేదిక

భానువారాలలో ఉదయమునను మంగళవారాలలో సాయంవేళలలోను శ్రీసత్ప్రకాశానందస్వాములు గుడిలో పూజాకార్యం నిర్వహించేవారు. భానువారాలలో ఆయన ఆధ్యాత్మిక తాత్త్విక వివిధ విషయాలనుగూర్చి ఉపన్యసించేవారు, మంగళవారాలలో ధ్యానగోష్ఠులు నడపి భగవద్గీత ప్రవచనం చేస్తూవచ్చారు. విశేషదినాలలో ఉపన్యాసాలతోబాటు భజనకీర్తనలు జరిగేవి. సమావేశాలకు అందరూ రావచ్చు. సొసైటిసభ్యులున్నూ మిత్రులున్నే కాక-లిండెన్వుడ్ కాలేజి, మార్కు-ట్వెయిన్ హైస్కూలు, టెంపుల్ ఎమాన్యుఅల్, డిఆండ్రీసు హైస్కూలు మున్నగు వివిధమత విద్యాకేంద్రాలనుండి చాలమంది వచ్చేవారు. విద్యార్థులతోగూడ వారి ఉపాధ్యాయులున్నూ వచ్చేవారు. పూజానంతరం వారు స్వామిని

ఏకాంతంగా కలిసికొని సందేహాలడిగి తెలిసికునేవారు. నగరాలకు వెలుపలి ప్రాంతాలవారు కూడా ఈసమావేశాలకు వస్తూ ఉండినారు.

స్వామిగారి ప్రసంగాలు టేప్‌రికార్డింగు చేయబడ్డాయి. వేసవి విరామ సమావేశాలన్నిటిలో ఆరికార్డు పెట్టి వినేవారు. వేదాంతవిషయాలు కరపత్రాలలో ముద్రించి కూటంలో ఉంచుకొని వచ్చినవారి కందఱికీ ఉచితంగా పంచిపెట్టుతూవచ్చారు.

సొసైటిగుడిలో ప్రతిదినం 11 గంటలనుండి 12 గంటలవఱకు ధ్యానగోష్ఠి జరిగేది.

వేసవి విరామదినాలలో తప్ప వేఱప్పుడు ప్రతినెల మొదటి గురువారం స్వామి శ్రీరామకృష్ణకథామృతం ప్రవచనం చేసేవారు. శ్రీరామకృష్ణుని ప్రత్యక్షశిష్యులనుగూర్చి తాము స్వయంగా ఎఱిగిఉన్న సంభవాలను స్వామి తమఉపన్యాసాలలో తెలిపేవారు. శ్రోతలడిగిన ప్రశ్నలకు స్వామి సమాధానాలు చెప్పేవారు.

జయంతి మహోత్సవాలు

శ్రీకృష్ణ-బుద్ధ - శంకర - శ్రీరామకృష్ణ-మాతృశ్రీ శారదా - వివేకానంద - బ్రహ్మానంద-ప్రేమానంద-శివానందస్వాముల జయంతి మహోత్సవాలు గుడిలో ప్రత్యేకపూజోపాసనలతో నిర్వర్తింపబడ్డాయి. శుభశుక్రవారం (గుడ్‌ఫ్రైడే)-దుర్గాపూజ-కాళీపూజ - క్రిస్త్మసీవు-అనే విశేషదినాలుకూడ పాటింపబడ్డాయి. పరమహంస శ్రీరామకృష్ణుని జన్మదినమునాడు మాత్రము భక్తులకు హిందుపద్ధతిలో విందు చేయబడినది. ఇతరవిశేషదినాలలో మధుర భక్ష్యాల - ఫలాల ప్రసాదవినిమయం జరిగేది.

డీఆంద్రీసుహైస్కూలువారి ఆహ్వానంపై స్వామి అక్కడికి విజయంచేసి హిందూసిద్ధాంత ప్రత్యేకతనుగూర్చి ఉపన్యసించారు. కిర్కువుడ్డు మెథడిస్టుచర్చివారు ప్రత్యేకసమావేశం జరిపి టేపురికార్డుచేయబడ్డ స్వాముల ప్రసంగం విన్నారు. విన్నతర్వాత వారి నడిమికి వచ్చి స్వామి వారడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పారు.

జూలై 26-వ తేదినాడు మిచిగన్‌లోని గాంజీసుటౌనులో షికాగో డిట్రాయి క్లీవ్లండు వాషింగ్టను మున్నగు ప్రాంతాలనుండి వేదాంతాభిమానులందఱూ సమావేశమయ్యారు. అక్కడ శ్రీభాష్యానంద - రంగనాథానంద - శ్రద్ధానందస్వాములు మొదలయినవారి సముఖంలో శ్రీసత్ప్రకాశానందస్వాములు వివేకానందమఠానికి పిడిదికి శంకుస్థాపనం చేశారు.

నవంబరు నెలలో స్వామి కన్సాసునగరానికి విచ్చేశారు, రెండుదినాలు ఉండినారు. మొదటి దినం సాయంకాలం అచటి వేదాంతసొసైటి వారి ఆధ్వర్యంలో యూనిటేరియను చర్చివారి కోనోవరుకూటంలో 'సుదృఢములైన హిందు జీవితపు పునాదులు' అను విషయంగూర్చి ఉపన్యసించి, శ్రోతలు వ్రాతమూలకంగా అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పారు. మఱుదినం జెరుఫెల్టుదంపతులు స్వామికిని వేదాంతవిద్యార్థులకును మిత్రులకునూ విందు జరిపారు. భోజనానంతరం స్వామి సదస్సులో ఉపన్యసించి జిజ్ఞాసువు లడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పారు. పారమార్థికోపదేశానికని, ఇతరములైన సొంత సమస్యల పరిష్కారానికని, ఆశ్రయించే వారితో స్వాముల యేకాంత సమావేశాలు కన్సాసునగరమున పది జరిగాయి. సెయింటులూయీలో జరిగిన ఆలాంటి సమావేశాల మొత్తంసంఖ్య 180. అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రాలలో పలుప్రాంతాలనుండిన్నీ భారత దేశంనుండిన్నీ ప్రముఖులనేకులువచ్చి ఈసంవత్సరం ఈసొసైటిని దర్శించారు.

గ్రంథాలయం సభ్యులకూ మిత్రులకూ అనుమోదకులకూ చక్కగా వినియుక్తమైనది.

గ్రంథపరిచయం

మాతృశ్రీ జీవిత మహోదధి తరంగాలు

మొదటిభాగం

రచయిత: 'రహి'. ప్రాప్తిస్థానం: మాతృశ్రీ పబ్లికేషన్సు, బాపట్ల, ఆంధ్రప్రదేశ్. పుటలు 236, వెల నాలుగున్నర రూపాయలు.

'జిల్లెళ్ళమూడి అనసూయా దేవి' అనే కారణజన్మురాలి మహాద్భుత జీవితవిశేషాలిందు ప్రతిపాదింపబడిఉన్నాయి. అయిదు నిండు సంవత్సరాలు అహర్నిశం అమ్మసన్నిధిలో ఉండిన రచయితగారు ఉపోద్ఘాతంలో 'ఇది జీవితం కాదు మహోదధి' అనిపించింది. అందులో తరంగం వెంట తరంగం అన్నీ మహోన్నతాలే, అన్నీ మధురమధురాలే – మఱి ఈ మహోదధిలోనిది జలం కాదు, అమృతం' అన్న వాక్యాలు సార్థకాలు. 'భిన్నత్వం లేని మనస్తత్త్వమే దైవతత్త్వం' తనపిల్లలవఱకే పరిమితంగా ఉంటే పామరత్వం. అందఱియందు ఉంటే భగవంతుడు' 'మనబిడ్డయందు ఏమి చూస్తున్నామో అందఱియందు దానిని చూడడమే బ్రహ్మస్థితిని పొందడం' 'పరిమితమైన మమకారం మానవత్వం, సర్వత్ర ఉండే మమకారం మాధవత్వం' ఈ మొదలైన యిందలి సుభాషితాలు అజ్ఞాత నిగ్రహమూ అనుగ్రహమయమూ అయిన జగన్మాతృత్వానికి ప్రఖ్యాపకాలు. పారమార్థిక ప్రవణులందఱికీ నిర్వృతిప్రదమైన గ్రంథం ఇది.

తూర్పుబంగాళంనుండి వస్తున్న లక్షలాది కాందిశీకులకు సాహాయ్య కార్యక్రమం

విజ్ఞప్తి

తూర్పుబంగాళంనుండి నిలువ నీడలేక లక్షలాదిగా కాందిశీకులు భారతదేశంలోకి వస్తున్నారనడం మహాజనులకందఱికి తెలిసినవిషయమే.

వారికి ఆదుకొని తోడ్పడేందుకై రామకృష్ణ మిషనువారు సిల్హెట్టు సరిహద్దువద్ద దాకీలోనూ తూర్పు దినాజ్పూరు సరహద్దువద్ద రాధికాపూరులోను సాహాయ్య కార్యక్రమం ఆరంభించిఉన్నారు. జల్పైగురి మున్నగు పలుతావులలోకూడ సాహాయ్య కార్యక్రమం ప్రారంభమవుతున్నది.

బాధలకగ్గమైన ఆ సోదరమానవులకు రామకృష్ణమిషను తగిన సేవచేయగలందులకు ఉదార మహాజనులందఱు వస్తురూపంగాగాని, ధనరూపంగాగాని విరాళాలిచ్చి సహకరించవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాము.

జెనరలు సెక్రిటరి, రామకృష్ణమిషను
బేలూరుమఠం పోస్టు, హౌరాజిల్లా, పశ్చిమబెంగాలు.

అను విలాసానికిగాని, కల్కత్తాలో

(1) అద్వైతాశ్రమం, 5 దేహి ఎంటాలిరోడ్డు, కల్కత్తా-14.

(2) రామకృష్ణమఠం, ఉద్బోధన్ లేన్, కల్కత్తా-3.

(3) రామకృష్ణమిషన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ కల్చర్ గోల్పార్క్, కల్కత్తా-29.

అను విలాసాలలో దేనికైన ఒకదానికిగాని విరాళాలను అందజేయవచ్చు.

ఏప్రిలు 13, 1971

గంభీరానందస్వామి
జెనరల్ సెక్రిటరి.

శారదా ప్రసంగములు

అనువాదకులు :

కీ. శే. వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావుగారు, బి. ఏ.

రామకృష్ణుని సహధర్మచారిణియు, ఆదర్శసతియు, ఆదర్శయోగినియు, ఆదర్శమాతయు నగు శ్రీ శారదాదేవి భక్తులతో నొనర్చిన దివ్యసంభాషణలు! తేటతెనుగున రచింపబడియున్నవి.

346 పుటలు (తృతీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 3-00

అనుష్ఠాన వేదాంతము

అనువాదకులు : కీ॥ శే॥ తత్త్వానందస్వాములవారు

ప్రపంచమున వివిధరంగములందు విహరించువారికి వేదాంతమెటుల అనుష్ఠాన యోగ్యమో కండ్లకుగట్టినటుల శ్రీ వివేకానందస్వాములవారీ యుపన్యాసములందు స్పష్టీకరించి యున్నారు.

(129+6 పుటలు) తృతీయ ముద్రణము వెల : రూ. 1-25

నూతన ముద్రణము ఇప్పుడే వెలువడినది !

"రత యువ జనులారా!"

అనువాదకులు :

కీ. శే. తత్త్వానందస్వాములవారు

భారతయువజనులను ప్రబోధించి శ్రీ వివేకానందస్వాములవారొసగిన ఉపన్యాసముల సంపుటీకరణము! ఒక్కొక్క ఉపన్యాసము భావగాంభీర్యము గలిగి యలరారుచున్నది.

274 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము ! వెల : రూ. 3-00

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

జ్ఞానయోగము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

అద్వైతజ్ఞానము "సిద్ధులకు, బద్ధులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు, శిశువులకు, పండితులకు, పామరులకు — అందఱికిని సమానాధికారముగల సొమ్ము" కావలెనని శ్రీ వివేకానంద స్వాములే యిందు పలికియున్నారు. అందుల కనుగుణమగు విషయ విన్యాసముతో శ్రీ స్వామివారీ యుపన్యాసముల కావించియున్నారు. ఈ గ్రంథము సరళమధుర భాషయందు ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నది.

(480+8) పుటలు　　　రెండవ కూర్పు　　　వెల : రూ. 4-00

నూతన ముద్రణము !　　　　　　ఇప్పుడే వెలువడినది !

రాజయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణములో రాజయోగమునుగూర్చి కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయభాగము-రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు)　　　ఆఱవ కూర్పు　　　వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

సంపాదకులు : శ్రీ హీరానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.
శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-21) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ హీరానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.